POLARHUNDEN

Nr 4 2019

SPHK - SVENSKA

POLARHUNDKLUBBEN

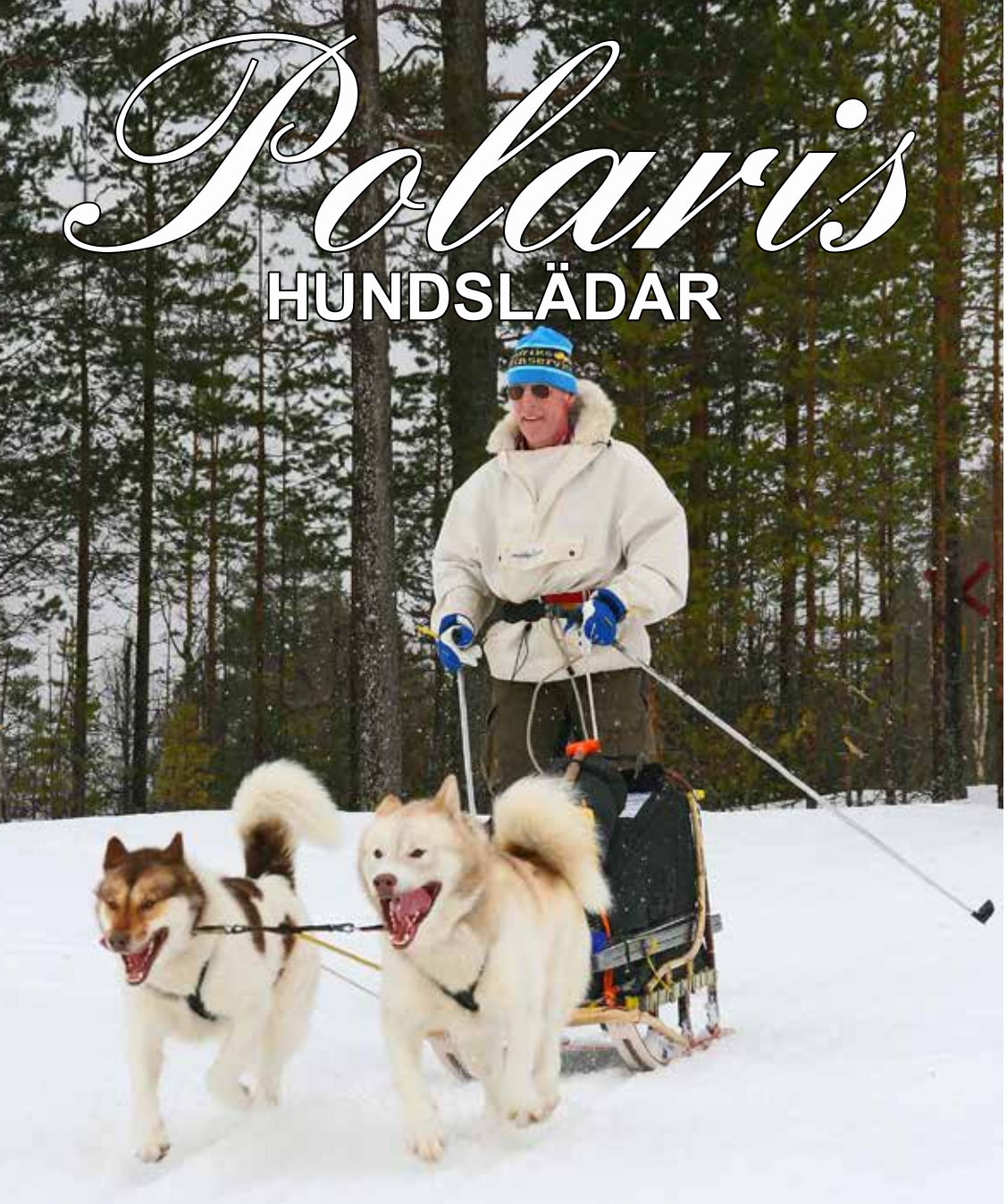

Finns i två storlekar för Nordisk körning

Tillbehör: Fauna slädsäck

BORNS SNICKERI, RÄTTVIK

Gösta Karlberg 070-6214386
www.kallasgarden.se kallasgarden@telia.com

POLARHUNDEN

SPHK på Internet
http://www.sphk.se
ISSN 0282-1478

POLARHUNDEN är en medlemstidning för Svenska Polarhundklubben.
Tidningen skall i första hand vara en informationskälla med rapportering om kommande och genomförda arrangemang och tävlingar i klubben.Tidningen skall också ge information om de polara spetshundraserna samt om hund och friluftsfrågor i allmänhet.
Tidningen utkommer med 5 nummer per år, någorlunda jämnt fördelade över året. Mars, juni, augusti, oktober och december. Tidningen distribueras till medlemmar i Sverige och övriga Norden, samt till djursjukhus och andra institutioner med hundanknytning.

Artiklar och bilder till POLARHUNDEN sänds till:

Mia Karacs, Billsjövägen 1, 777 93 Söderbärke
E-POST: polarhunden@gmail.com Tel: 072-398 65 34

Ansvarig utgivare: Anders Hörnlund, Sandbäcken 1. Torsö, 542 91 Torsö, 070-56 11 516
Redaktör & Formgivare: Mia Karacs. *(se gråa rutan ovan)*
Korrekturläsare: Helene Ouchterlony och Louis Liljedahl.
Tryckeri: Pipeline Nordic AB, Stockholm.

Annonspriser i POLARHUNDEN (för företag, kennlar m.m.)

	Helår (5 nr)	Ett nummer
Baksida, färg	10 000 kr	2 500 kr
Insidor av omslaget, färg	9 000 kr	2 250 kr
1/1 sida, s/v	8 000 kr	2 000 kr
1/2 sida, s/v	4 500 kr	1 125 kr
1/4 sida, s/v	3 000 kr	750 kr
Kennelannons, s/v	400 kr (obs. kalenderår)	

För bokning, kontakta redaktör:
Mia Karacs *(se gråa rutan ovan)*

NYTT
Radannonser: *5 rader gratis för medlemmar, därefter 20 kr/rad*

Medlemmar annonserar gratis under vinjetten MEDLEMSANNONSER i slutet av tidningen.
Redaktionen mottager tacksamt material om polarhundar, friluftsliv och berättelser och resultat från aktiviteter m.m. som kan vara av intresse i POLARHUNDEN. Vi förbehåller oss rätten att sovra bland materialet samt att rätta och förkorta insända artiklar. Bilder emottages tacksamt. Fullständig bildtext inkl. fotografens namn skall bifogas. Alla bilder skall vara märkta med namn och adress samt medsänd ett färdigfrankerat returkuvert.

UTGIVNINGSDAGAR 2019:

	Nummer 5:	Manusstopp 1 nov.	Utkommer v. 51
2020	Nummer 1:	Manusstopp 17 jan.	Utkommer v. 10
	Nummer 2:	Manusstopp 13 mars	Utkommer v. 18
	Nummer 3:	Manusstopp 15 maj	Utkommer v. 27
	Nummer 4:	Manusstopp 14 aug.	Utkommer v. 40

Medlemskap i Svenska Polarhundklubben:
Årsavgiften är 380 kr, familjemedlem 70 kr. Medlemskap erhåller Du genom att gå in på SPHK's hemsida under fliken "Bli medlem" och fyll i där. Ni får då medlemsnummer på en gång. Även adressändringar skall göras på detta sätt. Ditt distrikt avgörs av ditt postnummer. Detta är en regel som SPHK har bestämt.
Tänk på att byta adress i god tid då det tar flera veckor mellan att jag skickar medlemsadresser till Mia till att tidningen kommer. Frågor rörande medlemskap kontakta medlemsansvarige: Sara Mårtensson, sara_anna93@hotmail.com

SVENSKA POLARHUNDKLUBBEN

är den enda officiella rasklubben för de stora spetshundraserna, alaskan malamute, grönlandshund, siberian husky och samojedhund. Klubben är medlem i Svenska Kennelklubben som specialklubb.
Svenska Polarhundklubbens målsättning är att kontinuerligt skapa goda förutsättningar för hunden, hundägaren och hundägandet genom att väcka intresse för och främja avel av mentalt och fysiskt sunda, bruksmässigt samt exteriört fullgoda rasrena polarhundar, att bevara och utveckla rasernas specifika egenskaper och verka för utveckling av praktiskt bruk av dessa raser som bl.a. draghundar, att informera och sprida kunskap om hundens beteende, dess fostran, utbildning och vård, att bevaka och arbeta med frågor som har ett allmänt intresse för hundägaren och hundägandet, att skapa och vidmakthålla goda relationer mellan omvärlden, hundägaren och hundägandet.
Klubben arrangerar också officiella utställningar med certrättigheter. Vi har idag cirka 1300 medlemmar.
Klubben är indelad i 6 distrikt: Övre Norra, Nedre Norra, Gävle-Dala, Mälardalen, Södra distriktet och Västra distriktet.

Svenska Polarhundklubbens styrelsefunktionärer

Ordförande:	**Anders Hörnlund**	ordforande@sphk.se
	Sandbäcken 1. Torsö	070-561 15 16
	542 91 Torsö	Ingår i arbetsutskottet
Sekreterare:	**Charlie Lundgren**	sekreterare@sphk.se
	Vigelsjövägen 15C	076-397 53 30
	761 51 Norrtälje	Ingår i arbetsutskottet
Vice ordförande	**Petra Dalenklint**	petra.dalenklint@gmail.com
		070-273 75 42
		Ingår i arbetsutskottet
Ekonomiansvarig	**Catrin Paulsson**	**paulssonc@hotmail.com**
	Nygårdsvägen 114-0	070-834 96 84
	231 91 Trelleborg	Ingår i arbetsutskottet

Kontaktpersoner till distrikten:

Övre Norra:	Elisabeth Lönnberg	0911-100 91, 070-587 32 66
Nedre Norra:	Alf Hallén	070-216 75 88
Mälardalen:	Helene Larsson	070-377 44 56
Södra:	Ankie Laúrsen	0708-55 89 12
Västra:	Emma Månsson	073-421 97 11
Gävle Dala	Krister Mattsson	072-725 94 01

SPHK's rasklubbar - Sveriges enda officiella

Alaskan malamute:	**Karina Andreasen**	070-09 33 26
	Syrentorpsvägen 20	
	837 32 Järpen	ordforande.am@sphk.se
Grönlandshund:	**Helén Söderström**	0921-651 31
	Hedsvedjevägen 30	076-14 65 131
	961 44 Boden	ordforande.grl@sphk.se
Samojedhund:	**Camilla Nyström**	073-651 18 18
	Rosenlundsvägen 10	
	746 93 Bålsta	
Siberian husky:	**Ylva Malmberg**	076-221 11 11
	Östra Syningevägen 106	
	761 91 Norrtälje	kennelsnowstreams@gmail.com

Tävlingsekreterare	**Linda Almquist**	snotrollens@telia.com
		013-583 73
Utställningsekr.:	**Anneli Jönsson**	kennel@deejasome.se
		073-083 22 16

POLARHUNDEN

Nr 4 2019

Nytt nummer och nya tag!

Till detta nummer har jag fått in flera fina artiklar. Faktiskt så många att jag blev tvungen till att spara några till nästa nummer. Äntligen :) Måste tacka alla ER som skickar in material, det uppskattas av både mig och de andra medlemmarna. Fortsätt så.

Jag sparar allt som inte får plats och tar in det i kommande nummer. Gäller både artiklar och bilder.

Det händer emellanåt att jag missar och någonting viktigt inte kommer med. Det ber jag om ursäkt för och jag LOVAR, det är ingenting jag gör medvetet eller med vilja.

Ha det bra, njut av hösten och ..

GLÖM INTE KAMERAN

//Mia

Omslagsfoto: Min pappa 74 år gammal provade att åka cykel med hund. Turen med samojeden Giron summerade han. "Det är som att ha en elmotor i uppförsbackarna, blinkersen fungerar men bromsen måste nog justeras. Den funkar dåligt!" [Foto: Boel Malmström]

Du som vill bli medlem i SPHK gör så här:

Gå in på SPHK's sida och titta under "bli medlem" och gör detta online. Snabbaste och enklaste sättet. Din distriktstillhörighet styrs av ditt postnummer. Glöm inte att ändra din adress i god tid om Ni flyttar och gör detta online här: https://www.skk.se/sv/medlem/Andra-dina-kontaktuppgifter/

Sara Mårtesson/Medlemsansvarig SPHK
Vid frågor så mejla till medlem@sphk.se

Stalo - killen som kan konsten att hitta egna liggplatser, på bord eller som här i en solstol. [Foto: Boel Malmström]

INNEHÅLL

Ledarskallet 4
Nya medlemmar 5
Södra 6
Gävle Dala 6
Mälardalen 8
Övre Norra 11
Nedre Norra 12
Hur malamuten fick sitt namn
- L. Liljedahl 13
Äventyr på hemmaplan
- B. Malmström 23
Intervju med ungdomar, Alve E
- C. Eklund Engvall 26
När turplanerna ändras..
- B. Malmström 27
Berättelsen om en valp
- B. Malmström 30
Riktlinjer, syfte och mål..
- Okänd 34
Alaskan malamute 38
Samojedhund 43
Vikten av ett bra mentalitet . 45
Inbjudan, vintersamling 47
Siberian husky 53
Grönlandshund 55
40 år med grönlandshund ... 57

LEDARSKALLET

Välkommen till hösten

Under 2018 godkändes canadian eskimo dog (CED) av FCI. I våras fick SPHK frågan av SKK's föreningskommitté (FK) om vi kan ta över rasansvaret. I skrivande stund har SPHKs styrelse inte diskuterat frågan. Det kommer vi att göra under arbetshelgen i skiftet augusti - september.

Det mest anmärkningsvärda är att FCI "Standards and Scientific Commissions" har föreslagit att CED får paras med grönlandshund. Ett förslag som fattats utan att till fråga Danmark som är värdland. Därför har SPHK skrivit ett brev till SKKs centralstyrelse.

År 1977 blev SPHK godkänd av SKK som den enda officiella specialklubben för våra fyra registrerade polarhundar. Det är förmodligen första gången på 42 år FK frågar SPHK om att ta över ett rasansvar och med all säkerhet inte heller den sista.

Vad vi kan förvänta oss i framtiden är bara spekulation, men det är intressant att se vad det finns för hundar och hur det ser ut utanför SPHK's "comfort zon".

Yakutian laika är godkänd av FCI grupp 5, sektion 1 "nordic sled dog". Den kommer från nordöstra Ryssland i "dog river"-regionen. Rasen finns beskriven under många namn. Från 1692 finns det en illustration vintertid av en hund med en nordisk åkare bakom.

Jakutskaja laika, ej godkänd av FCI men godkänd av Nordisk kennelunionen (NKU) grupp 5. Den blev godkänd som ras i Ryssland 2005 och är en hundras från Sacha i Sibirien. Jakt och slädhund.

The Nenets Herding Laika eller Olenegonka, det är de renvallande nentsernas hund och godkänd av FCI grupp 5, sektion 3. Rasen är nära släkt med samojedhund och kallas även samojed laika. Det är en vakt- och renvallare i varierande färg och används även som slädhund. Den kommer från "Yamal Peninsula". Nentserna i Archangelsk Oblast är ett av de samojediska folkslagen.

Detta är bara ett skrap på ytan och med största sannolikhet kommer fler frågor om andra polara raser. Vare sig jag eller någon annan vet idag vilka raser SPHK kommer att ha rasansvaret för i framtiden. Frågan är hur länge SPHK kan och får hålla fast vid de fyra raser vi har i dag.

Till kennelfullmäktige i september ligger ett nytt förslag där SKK centralstyrelse ska uppdatera specialklubbsorganisationen för ökad demokrati och tydlighet. I förslaget ska alla rasklubbar vara inordnade under passande specialklubb eller – i de fall där sådan klubb saknas – direkt under SKK.

Vad detta betyder i sin helhet för SPHK kan vi idag bara spekulera om.

Anders Hörnlund / Ordförande Svenska Polarhundklubben

Revidering av meriteringsregler för SPHK 2020 – 2026

Nu har du som medlem möjlighet att vara delaktig i revideringen av meriteringsreglerna.

Syftet med meriteringen är testa och premiera de hundar som i konkurrens med andra/fasta tidskrav visar på god prestation och hållbarhet. Proven ska vara en utvärdering där resultaten skiljer hundarnas förmågor åt. Gemensamt för raserna är bland annat styrka, uthållighet och polara egenskaper.

Provet ska ge uppfödarna vägledning i vilka egenskaper de behöver prioritera i sin avel för att bevara rasen.

Dokumentera dina förslag på förbättringar inför revideringsarbetet, skicka förslagen till sekreteraren i varje rasklubb senast den 1 december.

Meriteringsgruppen gör en sammanställning av förslag till revidering av meriteringsreglerna i december 2019. Därefter skickas förslaget till rasklubbarna för förankring i respektive klubb.

Aktuella meriteringsregler hittar du under arkiv, gå till regelverk

Anders Hörnlund
Samankallande meriteringsgruppen

Svenska Polarhundklubben, SPHK

hälsar våra nya medlemmar

VARMT VÄLKOMNA

Övre Norra
Anna Wagnsjö Siikavuopio, Kiruna, Louise Helmfors, Kalix

Nedre Norra
Steven Lietaer, Norsjö, Per-Erik Nyström, Lunde, Annika Flor, Östavall, Jamie Kenyon, Gällö

Gävle Dala
Christina Borg, Valbo, Håkan Borg, Valbo, Ann-Lousie Kristoffersen Linde, Särna, Kristina Jernberg Gradin, Bergsjö, Elsa-Märta Gradin, Bergsjö, Julia Eriksson, Njutånger

Mälardalen
Pia Kihlström, Enköping, Lasse Winås, Lidingö, Katarina Rosenek, Järfälla, Lucyna Danieyko, Uppsala, Gabriella Leijon, Vallentuna, Sandra Ek, Tyresö, Ida Solin Persson, Örebro, Isolda Sivertsen, Västerås, Anna Danielsson, Skogås

Västra
Bengt-Åke Vestlund, Säffle, Sofia Larsson, Torslanda

Södra
Bastien Laugiero, Röstånga, Vanessa Elveving, Malmö, Erika Norstedt, Visby, Maria Karlsson, Rockneby, Emma Lindberg, Svedala

Gävle Dala

SPHK – SVENSKA
POLARHUNDKLUBBEN

www.sphk.se/gavledala

Ordförande
Krister Mattsson, Ljusne, 072-725 94 01
ordforande.gd@sphk.se

Sekreterare
Nikki Ek, 070-273 19 56

Kassör
Malin Sundin, Orsa, 070-639 85 36
ylajarvis@gmail,com

Ledamöter
Peter Tigerstrand, Voxna 076-144 76 12
Lottis Nilsson, Bollnäs 070-219 11 10

Suppleanter
Mattias Hult Grindal, Orsa 070-299 84 74

Ungdomsansvarig
Vakant

Webmaster
Krister Mattsson

Södra

SPHK – SVENSKA
POLARHUNDKLUBBEN

www.sphk.se/sodra

Ordförande
Ankie Laúrsen, 070-855 89 12
ordforande.s@sphk.se

Vice Ordförande/Sekreterare
Gerda Nihlén Pettersson, 072-394 41 20
sekreterare.s@sphk.se

Kassör
Cecilia Almén, 076-345 69 30
I_cecilia_a@hotmail.com

Ledamöter
Sofie Blomberg Rydberg,
sofies_knott@hotmail.com

Niklas Strumbecker, 076-878 69 33
niklas.strumbecker@gmail.com

Suppleanter
Richard Pettersson, 072-733 61 10
rille_12@hotmail.com

Nikola Damjanov,
wolfvenshunderi@gmail.com

Aktivitetskommité/Ungdom
Cecilia Almén (sammank)
Birgitta Jöneros
Niklas Strumbecker-Ungdomsansvarig

Utställningskommitté
Cecilia Almén, 0763-45 69 30 (sammank)
Marita Pettersson
Carina Cansund

Tävlingskommitté
Niklas Strumbecker, (sammank)
Sverker Björk
Andreas Frisk
Rickard Pettersson

Valberedning
Christina Bjerstedt-Ohlsson, (Sammank.)
christina@swedsams.se
Catrin Paulsson
Marcus Christensen

Inbjudan till NÄSSJÖ DRYLAND RACE

16-17 November

Meritering för samojedhund - Tävling för övriga raser

SPHK Södra har nöjet att bjuda in samojedhund för meritering på barmark Dp10 och Dp20 enligt meriteringsreglerna.

Samt tävling för övriga raser, klasser som startar efter att sista meriterande ekipage är i mål. Vi kommer att tillämpa RNB i enlighet med blankett ”Att tävla med din polarhund eller inte?” som legat ute för undersökning till SPHK’s medlemmar.

Banan går i småländsk kuperad terräng på Nässjö Skis banor i Lövhult, Nässjö. 10 km för meriterande samojedundar med varvning. Övriga klasser kör ca. 5 km.

MERITERING FÖR SAMOJEDHUND

2 stycken meriteringslistor ska vara korrekt ifyllda och dataskrivna.

Fel eller ej ifyllda = ingen start.

Anmälan görs på mail till kassor.s@sphk.se, Uppge namn, adress, tel, gärna mail och om det är Dp10-skrinda eller Dp20-vagn du vill meritera.

Sista anmälningsdag/betalningsdag 8 november 2019

Anmälningsavgift 360 kr, BG 865-3883 Märks med namn och Dp10 alt Dp20. Alla meriterande ekipage erbjuds att starta gratis i motionsklass på söndagen.

TÄVLING

Övriga A, B och C-hundar - RNB tillämpas för polarhund

Anmälan görs via Draghundsports tävlingskalender.
För att tävla i RNB anmäler du dig i MOTB1.

Sista anmälningsdag/betalningsdag 8 november 2019.

Anmälningsavgiften är 300 kr för Sphk Södras medlemmar och 360kr för övriga. För Ungdomar upp till 18 år som tävlar för Södra är anmälan gratis! (gäller ej meritering)

Anmälningsavgiften betalas på BG: 865-3883. Märk med namn och klass.

Istället för prisutdelning bjuder vi på enklare förtäring efter målgång i väntan på att resultatlistorna ska bli klara. (Typ grillad korv eller liknande)

Mer information läggs ut så fort vi kan på vår hemsida, fb samt i Draghundsports tävlingskalender.

Vid frågor går det bra att ringa:
Niklas Strumbecker, 076-8786933, sodra@sphk.se
Rickard Pettersson, 072-733 61 10, rille_12@hotmail.com

Mälardalen

SPHK – SVENSKA
POLARHUNDKLUBBEN

http://malardalen.sphk.se

Ordförande
Helene Larsson, 070-377 44 56
Viksundsvägen 31, 179 96 Svartsjö
helene@plogens.se

Vice ordförande
Johanna Lekhammar, 076 – 877 34 61
Nickbo 284, 744 95 Vittinge
geminaarts@gmail.com

Sekreterare
Jeanette Engström Edlund,
073 – 533 81 60
Åvinge Kvarn 11, 147 91 Grödinge
Sekreterare.m@sphk.se

Kassör
Helene Werner, 070-412 06 83
Vretbostigen 6, 635 09 Eskilstuna
sphkmalardalen@gmail.se

Ledamot
Mikael Olander, 070 – 831 04 92
Älvkvarnsvägen 2, 197 93 Bro
Mickey.olander@speedmail.se

Göran Anderson, 070 – 687 81 39
Hjälstavägen 8, 749 62 Örsundsbr0
brian@gbos.se

Suppleant
Gun Andersson, 070 – 726 61 84
Stenibgebacken 2, 762 95 Rimbo
samojed@elia.com

Revisorer
Tomas Dal
Susanne Dal

Revisorssuppleanter
Helene Ochterlony
Frank Ochterlony

Valberedningen
Eva Ohlsson, (sammank) 070 – 536 80 17
Ann Engström, 070 – 118 73 10

Göran Andersson

Nedan följer en kort presentation av Göran som är ny i Mälardalens styrelse för i år.

Jag heter Göran Anderson och närmar mig 65 år. Jag bor tillsammans med min hustru Kerstin och våra hundar i Örsundsbro.

Jag är nyinvald som suppleant i styrelsen för SPHK Mälardalen sen i mars.

Jag har hållit på med djur i hela mitt liv varav isländska fårhundar de senaste 14 åren och varit verksam i SIFK's styrelse under ca 8 år. Jag är CUA-utbildad sedan några år och har haft hand om ett antal utställningar. Jag gillar allt som har med hundar att göra och hugger gärna i hjälper till med det mesta

Intresset för siberian husky väcktes för tre år sedan när min vän skaffat en huskytik. Tiken fick valpar i januari i år varvid jag tog en valp då och han är nu närmare 8 månader.

Hej!

Sommaren börjar lida mot sitt slut och det aktiva hundlivet kommer snart blomma ut. Under sommarens varma månader får vi anpassa aktiviteterna till sköna promenader, kanske hundsim eller som Gun Andersson, viltspår. Gun har under åren tävlat med sina tjejer och har lyckats med 2 st viltspårschampions, stort grattis och bra jobbat. Nedan kommer tips på hur du kan komma igång och träna och lite vad det innebär att tävla.

VILTSPÅR
En bruksgren som blivit allt populärare hos hundägare och det med all rätt eftersom det är ett jättebra komplement till fysisk träning. Samt att de flesta hundraser kan träna och då nästan oberoende av ägarens fysik.

Det som behövs är blod som finns i pulverform och i färskfryst form. Bägge kan köpas i vanliga zooaffärer och späds med hälften vatten i t.ex. 33 cl flaska.

Klövar av olika typer brukar innehas av de flesta zoobutiker. Men ofta har de lokala jägarna till salu. Du behöver också markeringsband i olika färger. Detta för att markera EXAKT vart spåret går.

Mina färger är: Gul = rakt fram
Röd = högersväng
Röd+Gul = vänstersväng
Blå = bloduppehåll
Orange = startrutan
Röd+Blå+Gul = återgång

Man markerar naturligtvis som man själv vill. Jag har gjort "ett halsband" där banden är fästade med klädnypor och uppträdda, lättare att ha koll på de olika färgerna så.

Klöven, som är fäst i ett snöre hålls tillsammans med blodflaskan i vänster hand och banden markeras med högerhand i spåret.

Man släpar klöven efter sig och droppar blodet i början tätt och sedan med lite längre avstånd.

Ett tips är att i början även lägga små burkar med godis i spåret som ofta får upp hunden intresse att nosa.

Första spåren räcker att lägga rakt i ca. 10-15 m, bara för att visa hunden, för att sedan kunna byggas på med vinklar, bloduppehåll och återgångar (Det sistnämnda endast i öppenklass spår) I slutet något riktig gott, t.ex. leverpastej eller korv som hunden får när klöven är hittad.

Många hundar vill inte ta klöven och det behövs inte heller, bara den blir markerad. I början kan man gå nästan på en gång medan provspåret i anlag ska ligga ca. 2-5 timmar och i öppenklass ca. 12-24 timmar

Provspåren är 600-700 m . Anlagsprovet man måste gå först är direkt påsläpp, medan i öppenspåren en startruta på 25X25 m. och i slutet även skott.

Man måste ha ett godkänt anlagsprov för att få tävla i öppenklass. Och här är bedömningen 1, 2, 3, eller 0 pris. Det behövs 3 st 1:a pris för att få titeln SVENSK VILTSPÅRPROVSCHAMPION.

Om intresse finns har man möjlighet att spä på med finskt och norsk championat. På SKK's hemsida finns att läsa om viltspår och även lite tips hur man kan lägga spåren.

Spåren kan läggas i alla terränger och på alla underlag. Bara din egen fantasi sätter gränser.

Så samla några hundägare och ge er ut och testa. Lovar att hundarna kommer älska det och dom är sääå nöjda efter denna psykiska träning. För det ligger mycket jobb i att söka för dom.

Har du frågor eller funderingar så är du välkommen att kontakta Gun Andersson.

Hälsningar styrelsen i Mälardalen

Ayla - dags för äventyr, då gäller det att inte bli glömd.
[Foto: Boel Malmström]

Hej!

Vi i styrelsen för Övre Norra har haft en arbetsdag under sommaren där vi utvärderade aktiviteter och planerade lite nya.

Två från styrelsen Eva och Boel kommer att delta på arbetshelgen i augusti. Vi kommer att ha en repris på höstträffen vid Aldersjön i oktober, se separat annons och det är även inplanerat en fjällträff i mitten på mars 2020 i samarrangemang med rasklubben för grönlandshund, annons kommer senare. Fjällträffen kommer att innehålla hundkörning, föreläsning, gemensam middag och boende i stugor där var och en betalar sin del i stughyran. Då våra aktiviteter har haft en god uppslutning med deltagare så hoppas jag att ni som inte haft möjligheten att delta tidigare har det i år.

Jag önskar er en fin höst med bra träning inför kommande säsong!

/Helen

Övre Norra

SPHK – SVENSKA
POLARHUNDKLUBBEN

www.sphk.se/ovrenorra

Ordförande
Helen Söderström, 076-146 51 31
ordforande.on@sphk.se

Vice ordförande
Elisabeth Lönnberg, 070-587 32 66
eles@telia.com

Sekreterare
Boel Malmström, 070-602 29 22
sekreterare.on@sphk.se

Kassör
Sofia Wallin, 070-396 83 02
sofiabra-4@hotmail.com

Ledamot
Sara Mårtensson
sara_anna93@hotmail.com

Ledamot
Emma Marklund
Emma_Marklund@hotmail.com

Lene Krewer
denlene@hotmail.com

Elina Wanhatalo
aatelinas@hotmail.com

Suppleant/Webbmaster
Eva Nätteldal, 070-632 53 96
eva.natteldal@gmail.com

Suppleant
Anna Westerlund
Annawesterlund8@gmail.com

Revisor
Frank Ochterlony

Valberedning
Johanna Burström (sammankallande)
johannabrannstrom@hotmail.com

Olga Widén
olgawiden@gmail.com

Nedre Norra

SPHK – SVENSKA

POLARHUNDKLUBBEN

www.sphk.se/nedrenorra

Ordförande
Annica Andersson, Bräcke.
070-272 53 12
ordforande.nn@sphk.se

Sekreterare
Lars Jämtsved, Bräcke
073-626 92 84
sekreterare.nn@sphk.se

Kassör/Ledamot
Jan Olof Högström, Indal
070-561 47 83
framakad@gmail.com

Ledamot
Eleonore Andersson, Hede
070-396 20 44
ellie_17609@hotmail.com

Ledamot
Allan Zvar, Hede
072-004 21 62
allan.zvar@hotmail.com

1:e Suppleant/Vice ordförande
Alf Hallén
Torpshammar
070-216 75 88
alfhallen@telia.com

2:e Suppleant
Nicklas Nilsson, Bräcke
070-650 52 13

Revisorer
Jan Olof Nordlöf
Frits Bakker

Revisorsuppleanter
Helle Bülow Sörensen
Lotta Eriksson

Valberedning
Anne Rosander (sammankallande)
Eveline Koch

Bild från Hussborg

Hej hörni!

Hoppas att sommaren varit bra.
Själv tycker jag att denna sommar varit en av de bättre. Den har verkligen bjudit på exakt alla väder samtidigt, så jag tror det varit svenskt lagom.

Nu börjar höstens träningar och barmarkstävlingar snart att kicka igång (början av augusti när jag skriver) nu när ni har tidningen, har ni varit igång ett tag.

Sphk NN har haft en aktiv sommar, i juni (6/6) hade vi Nationaldagsvandring och föreläsning om nenetserna (tidigare kallades dessa för samojedfolk) vi hade ca. 10 med på vandringen efter Björnleden och ca. 10 på föreläsningen.

Sista helgen i juli var det återigen dags för årets Västgård Gamefair. Denna gång var alla raser representerade och vi var 6 personer under lördagen och söndagen i vår monter.

Stort TACK till Karin och Henrik med samojedhund och grönlandshundar samt tack till Karina och Rasmus med alaskan malamuter och siberian huskys. Ni är guld värda

3/8 hade vi en utställning på Hussborgs Herrgård med Sonny Ström som domare. Det var en mysig tillställning och alla deltagare höll rent och snyggt efter sina hundar. Låter som att vi är välkomna igen.

Ha en fortsatt trevlig höst.
// Annica och resten av styrelsen

Hur malamuten fick sitt namn

Av Louis Liljedahl

En malamute i dagens hundvärld är en representant för den nyskapade, registrerade rasen alaskan malamute. Men det har inte alltid varit så. För lite mer än hundra år sedan var det många typer av hundar som kallades malamute (se Liljedahl, 2018a). Termen syftar ursprungligen på grupper av eskimåer* från Alaska som kallades malamuter (också stavat Malemut, Malemiut, Mahlemute, Maleigmjuten, Maleygmyut, Maligmiutsk, Malimyut, m.fl. stavningar) som pratade en dialekt av språket Iñupiaq. Den här artikeln försöker utröna hur hunden malamute egentligen fick sitt namn. Termen 'malamute' tycks ha kommit till under guldruschen i guldgrävarlägren i Kanada och Alaska i slutet av 1800-talet.

*Det ursprungsfolk som inte är indianer i Alaska föredrar att bli kallade eskimåer, medan termen 'eskimå' är nedsättande för det arktiska folk som kallar sig inuiter.

Hundar i norr
Vilka typer av hundar fanns det i norra Nordamerika vid sekelskiftet 1800/1900? I de arktiska områdena levde inuiter (eskimåer i Alaska) med sina hundar och i de subarktiska områdena indianer med sina typer av hundar. Både bland inuiter och indianer fanns det inte sällan två storlekar på hund, en mindre och en större. Den mindre indianhunden, 'Hare Indian dog' som den heter på engelska, var i storlek av en modern norrbottenspets och användes framför allt vid jakt, inte sällan som specialist på björn (Thaltan Bear Dog). Den större indianhunden användes som brukshund, s.k. packåsna, när man flyttade omkring och som jakthund. Senare, när européer kom till deras områden användes den större hunden även som draghund, ett användande som de infödda således lärde av de vita. Längre söderut, i sydvästra Kanada, fanns en större och en mindre indianhund, där den större var en bruksvariant medan den mindre användes för ullproduktion (Crockford, 2005).

Den stora av inuithundarna användes framför allt som drag- och klövjehund, men även vid jakt samt som vakthund. Den mindre varianten var mer en sällskapshund och på vissa ställen utgjorde den även mat till människorna. Man använde pälsen av båda hundvarianterna som dekoration på klädesplagg. Jag har dock ej funnit att eskimåerna i Alaska hade den mindre varianten av hund, men den fanns i centrala och östliga Arktis.

Förutom de inföddas hundar fanns det europeiska hundar som den vite mannen hade med sig till Nordlandet. Det var framför allt lite större typer som användes som draghundar, men även mellanstora jakthundar, samt små sällskapshundar hade man tagit med sig. Slutligen fanns det naturligtvis blandningar av alla dessa, d.v.s. dels mellan de respektive in-

Bild 1. Lax som hundfoder på tork, 1913.

födda, och dels mellan de infödda och de europeiska, allt i en enda salig röra. Då det gäller frågan om det vid den här tiden över huvud taget fanns något så när ouppblandade stammar av de infödda hundarna, finns rapporterat att allt var så blandat att inte ens en expert kunde med säkerhet säga om en hund var 'ren' eller uppblandad (Walden och Paine, 1937). Speciellt gällde detta eskimåernas/inuiternas hundar och indianernas, då det inte fanns någon skarp gräns dem emellan.

En välkänd och berömd hundtyp var mackenziehunden, eller som den allmänt kallades på engelska Mackenzie River Husky. Det var en blandning mellan de inföddas hundar och stora europeiska hundar av mastifftyp. Resultatet av mixen var en hund som var större än den infödda hunden men med dominanta drag av denne, framför allt en ordentligt tjock päls. Den hade inte sällan hängöron, grov benstomme, hoptryckt skalle med runda, utskjutande ögon och ofta öppna hängläppar som följd, alla karaktäristiska europeiska drag. Denna hundtyp utvecklades i hela Mackenzieflodens enormt stora avrinningsområde. Och eftersom naturen här skiftar från område till område, blev hundarna, som var anpassade efter de lokala förhållandena, lite olika i utseende. Troligtvis var mackenziehundens temperament betydligt mildare än de mer vildsinta infödingshundarna och hunden därmed lättare att hantera. Mackenziehunden var mycket populär bland postutkörare, pälsjägare, guldgrävare samt den kanadensiska kungliga ridande polisen. För en mer utförlig redovisning av de olika hundarna, se Liljedahl 2015a, 2015b.

Malamute-eskimåerna

Eftersom eskimåerna i Alaska blev indragna i pälshandeln redan innan kontakten med den vite mannen kunde nedtecknas, särskilt i sydvästra delen av regionen, är det inte längre möjligt att med större säkerhet rekonstruera deras ursprungliga levnadssätt. När mera pålitliga historiska källor började beskriva de infödda folken och deras liv, hade redan avsevärda förändringar skett (Vanstone, 1984). Problemet att med säkerhet identifiera särskilt eskimåundergruppernas tillhörighet kompliceras av vaga och motsägande uppgifter i tidiga historiska källor, och av gruppernas förflyttningar inom hela regionen (Liljedahl, 2017, 1:23-31). Dessa ommöbleringar av folk i Alaska har pågått ända sedan början av den historiska perioden (Vanstone, 1984).

Men vem var då de påstådda ägarna av de hundar som sen skulle kallas malamuter? Eskimåerna själva kallade ju inte sina hundar för malamuter. Faktum är, att de inte själva kallade sig för malamuter, utan det var andra som gjorde det. Malemiut betyder 'Mellanfolket' och benämndes så av personer som bodde söder om Kotzebuesundet (Liljedahl, 2017,1:30). En annan förklaring till vad termen betyder gavs av den ryske upptäcktsresanden Zagoskin, som stavade namnet 'Maleygmyut' eller 'Naleymyut' som betyder 'folket som bor i filt-Jurta (ett slags tält) (Zagoskin, 1967).

Vad vi vet är, att inom språkgruppen Iñupiaq fanns det vid 1800-talets början ca. tio 'grupper'* eskimåer norr om Kotzebuesundet som talade Malimiut-dialekt (Burch, 2006). Medlemmar av någon eller några av dessa grupper var kända som drivna handelsmän (Ray, 1975).

*Förr kallades de för stammar, men då kan tanken gå till de nordamerikanska indianerna, vilket är något helt annat. Istället beskriver termen 'grupp', eller även 'familj' verkligheten bättre för Alaska-eskimåerna och inuiterna.

Malemiut = benämningen på tio olika grupper eskimåer i Alaska
Malimiut = dialekten som dessa grupper talade

Från byteshandel till kommersiell handel i Alaska

Innan européerna kom till Alaska försörjde sig de infödda grupperna på jakt, fiske och samlande. De jagade för att få mat och använde för all del även skinn och päls från djuren att tillverka kläder och även till utsmyckning av kläderna, men det huvudsakliga syftet med jakten var födoanskaffning. När européerna kom till Alaska på 1700-talet började en byteshandel mellan dem och de infödda eskimåerna respektive indianerna.

Ryssarna, som började förändringen av de inföddas levnadssätt, önskade pälsar, framför allt av havsutter och senare även av bäver. Handeln bestod av byte av varor, där ryssarna fick pälsverk, men även elfenben, och Alaska-infödingarna bytte till sig bruksvaror såsom knivar och yxor av stål, synålar, fiskenät, filtar m.m., d.v.s. utensilier som gjorde livet enklare för dem. Nu fick de stålkrokar att fiska med istället för att innan ha litat till filade bävertänder, och de fick kopparkastruller som kokkärl istället för björkbarksgry-

Bild 2. Ursprungstext "Milton Weil and his howling Malamute dogsled team in the snow, Nome, Alaska, between 1901 and 1911." Foto Loman Brothers.

tor. De fick glaspärlor, koppararmband och metallverktyg, klädespersedlar, och senare även mat, tobak, skjutvapen och tyvärr också alkohol.

När pälsbolagen erbjöd fler och fler och mer och mer nyttiga produkter, började de inföddas försörjning att skifta över till att jaga mer för pälsens skull än för egen föda. Efterhand blev eskimåer och indianer alltmer beroende av handeln med européerna. Processen som började under den ryska epoken var dock långsam. Först en bra bit in i den amerikanska perioden blev de infödda folken helt beroende av den vite mannens tillhandahållande av varor för sin överlevnad (Vanstone 1984:237).

Varför blev just malamute-eskimåerna duktiga handelsmän?

Alaska-eskimåer har i alla tider idkat byteshandel, dels med sina släktingar i Sibirien och dels med inuiterna och indianerna österifrån. De hade ett väl utvecklat och vidsträckt handelsnätverk med ett flertal större handelscentra. Ett sådant låg i Kotzebue-sundet vid en plats som hette Sisualik och var viktigt, inte bara för hela nordvästra Alaska, utan också för eskimåerna i Yukon- and Kuskokwin-regionerna (Ray 1964, in Vanstone 1984:155).

Malamute-eskimåerna var kända som drivna handelsmän. Nelson skriver (1900:229): *'Malamuterna är det mest energiska och företagsamma folket i denna region. De är duktiga handelsmän och är modigare och mer dominanta än de flesta andra infödda som de handlar med, och är därför illa omtyckta av dem som de kommer i kontakt med'* (min översättning).

Förutsättningen för att just malamute-eskimåerna, som kom från Kotzebue-området, blev så framstående på detta område kan ha varit följande. Det generella mönstret av flyttningar och handel mellan de olika distrikten, gjorde det möjligt just för folket i Kotzebue-området att utnyttja de allmänna naturresurserna mer effektivt än andra och på så vis få en högre levnadsstandard än vad som annars vore möjligt (Burch, 1984:307). Resursbasen för eskimåerna i nordvästra Alaska skilde sig nämligen till viss del från alla eller nästan alla dess grannar. Dessa skillnader skapade regionala ojämlikheter i förekomsten av många typer av material

Malamuter i spann.

Bild 3. Äldsta belagda termen 'malamut'? "En typisk "malamut" som Adney skriver om denna bild (från Adney, 1900:209).

och också av några lokalt producerade saker. I början av 1800-talet hade de olika grupperna olika tillgång till objekt som européerna tillverkat. Dessa olikheter skapade grunden till ett omfattande handelsnärverk (Burch, 2006).

Driftiga Malimiut-talande eskimåer blev efterhand riktigt hårdföra handelsmän och dominerande handeln. De gjorde långa handelsresor för att handla med pälsverk och kom bl.a. längs Yukonfloden djupt in i Athabaska-indianernas områden, och möjligen även så långt upp som till guldruschområdena.

Guldruschen

När man upptäckte guld i gränslandet mellan Alaska och Kanada (Circle-, Fortymile- och Klondike-distrikten) på 1890-talet var det starten på en formlig invasion av folk från öst. Det fick en enorm inverkan på hela Yukonflodens avrinningsområde bl.a. i fråga om användandet av slädhundar. Nya bebyggelser etablerades och gamla bosättningar och handelsplatser fick förnyad betydelse. Ett utökat nätverk av vinterleder upprättades för hundtransport av passagerare och förråd. Under vintern 1897-98 kostade en hund 250-400 dollar stycket i Dawson (mycket pengar på den tiden), och torkad fisk till hundfoder två dollar kilot. År 1900 hade guldruschen i Nome nått sin höjdpunkt och en hund kunde kosta 1000 dollar eller mer och en svart marknad florerade med hundar, som köpts eller stulits från de lägre staterna och såldes till guldletarna för överpriser (Wells, 1900; i Andersen 1992:7).

En annan viktig försörjningsmöjlighet för de infödda var försäljning av fisk som foder till gruvfolkets hundar. Fiskehjulet introducerades 1910 (Clark 1981; i Andersen 1992:8) och balar av torkad lax blev standardhandelsvaran som mat till de tusentals draghundar som nu behövde utfodras i guldgrävardistrikten. Standarddieten för draghundar var torkad fisk, vanligen lax, kokt med talg och ris

eller majsmjöl (Andersen, 1992:10). Bild 1 visar hur man hängde fisk på tork för försäljning som hundfoder.

År 1918 uppskattades hundpopulationen i Yukonflodens dräneringsområde till mer än 6000 hundar och uppskattningsvis en miljon laxar fiskades för hundfoder varje år i samma område (U.S. Bureau of Fisheries, 1920; i Andersen, 1992:9).

Vilken hund var det?

Vad var det för hund som guldgrävarna egentligen mötte? När man behandlar slädhundarnas historia är det inte helt enkelt att finna pålitliga källor från tiden innan man började fotografera sin omgivning. Mushers är vanligtvis inga bra källor då de dels inte var akademiskt skolade observatörer och dels för att de inte sällan romantiserade och förskönande verkligheten då de ofta långt efteråt berättade sin historia.

De mest pålitliga är förstås de som skrevs så nära händelsernas skeende i tid som möjligt, vilka tyvärr är få till antalet. En är Bannister som plitade ner sina observationer 1869. Han tillbringade ett år vid Alaskas kust nära Berings sund. Han använder inte termen 'malamute' utan istället 'Esquimaux Dog' som han beskriver som följande: '*Den generella storleken verkar för mig ha överdrivits i några beskrivningar, även om rasen kan vara av större storlek i andra regioner än de som jag observerade den i. Några individer observerades som närmade sig storleken av newfoundlandshunden, men det allra största flertalet var avgjort mindre, några tycktes till och med små i jämförelse… Färgmässigt varierar de från vit till svart över olika grader av grå och brun, där en stor del var brokiga. Några av dessa variationer i storlek och färg kan kanske bero på en lätt inblandning av utländskt blod, eftersom det bland eskimåhunden i Alaska finns ett stort antal blandrashundar, från blandning med indianhundar från det inre av Alaska, sibiriska hundar som ryssarna introducerade och utan tvekan med olika former av hundar från civilisationen*' (Bannister, 1869) (min översättning).

Man kan tillägga att då det gäller jämförelsen med newfoundlandshunden, vet vi inte den exakta storleken på den tiden. Vi vet dock att den åtminstone var mindre än idag, eftersom det finns en detaljerad beskrivning av rasen från 1900 (Westfall, 2011). Dessutom kan det ju också vara så, att de ovanligt stora individerna hade europeiskt blod i sig, som antyds ovan, vilket ju är mycket troligt med tanke på den mängd sådana hundar som kom in, inte minst i Alaska och nordvästra Kanada vid den tiden. I vilket fall är det intressant att notera att termen 'malamute' troligen inte existerade på 1860-talet.

En annan källa är Denison 1943 och således lite nyare. Den är baserad på samtal med den vid tiden för publiceringen då 60-årige Mike Mahoney. Han var 21 år när han var i Klondike vid sekelskiftet och jobbade bl.a. som guldgruvearbetare men var först och främst hundförare. Denison skriver: '*Mike hade ett av de mest lovande spannen omkring Dawson. Tre av hans hundar var huskies och tre malamuter, vilket betyder en blandning* mellan *den infödda huskyn och några av de halv dussin arbetande raser som tagits in i landet utifrån. Scotty och Glassy, Till exempel, var båda unga, svartpälsade djur där newfoundlandsdragen var förhärskande.*' (min översättning). Intressant att

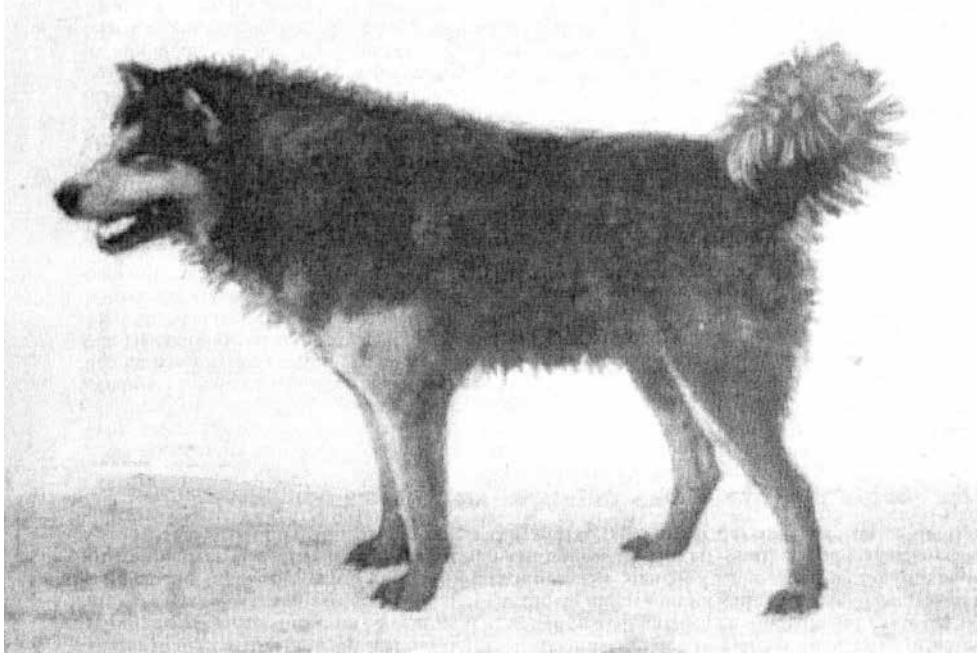

Bild 4. "Malamuter i spann" som Heye kallar denna bild (från Heye, 1949).

notera här är, att termen 'malamute' används för blandrashundar.

En annan källa är av en journalist som var i Klondike 1897 och som skriver så här om hundar: "*Den bästa typen av Yukonhunden är den riktiga 'Eskimo,' som av guldgrävarna kallas för 'Malamut,' efter en eskimåstam vid Yukonflodens mynning. … i färg varierar den från smutsvit över svart/vit till helsvart; men det finns också en annan sort, en gråsprängd variant, som antyder inblandning av varg, med vilken den är känd att para sig med. … Den bästa typen av hund finns fortfarande bland eskimåerna såväl som hos indianstammarna i det inre av landet…*' (Adney, 1900:208-209) (min översättning). Här kan man diskutera huruvida det påstådda nära släktskapet med varg är korrekt eller inte. Skulle det stämma, så borde ju den grå varianten vara genetiskt skild från de övriga individerna som har andra färger. Men de infödda avlade inte på färg utan troligtvis på bruksegenskaper, vilket gör att den gråa typen inte var uppblandad med varg, utan helt enkelt en färgvariant.

Alaskaveteranen och den i malamutesammanhang välkände Arthur Walden skriver: '*Ett hundspann med utrustning för tung last är fullständigt olikt någon annan sorts hundkröning. Det består av sex till sju stora, tunga hundar av den infödda typen. … Dessa hundar kallades lokalt för 'Malamutes', efter en eskimåstam som lever vid Yukonflodens mynning, från vilka vi har fått de flesta av våra hundar. Eskimåhunden, huskyn och malamuten är samma ras. Variation i storlek beror på den mat som de haft under generationer på sina speciella platser.' (*Walden, 1928*)* (min översättning).

Athabaska-indianer med sina transportslädar och hundar, 1911.

Här kan man notera flera saker som Walden säger. Det är den andra källan som jag har funnit som säger att malamute-eskimåerna kom från Yukonflodens mynning. Det är lite oklart vilka de eskimåer var som kallades malamuter och var och när de permanent flyttade till andra områden. Ray redogör utförligt för de olika gruppernas förflyttningar och en del malimiut-talande eskimåer flyttade permanent söderut från Kotzebue-sundets norra strand. Det är dock ej helt klarlagt huruvida de kom ända ner till Yukonflodens mynning eller ej (Ray, 1975).

Just malamute-eskimåerna, som var välkända som drivna, duktiga handelsmän, kunde nog ha haft nytta av lite mer storväxta, inte helt oblandade hundar, som kunde dra lite tyngre lass med handelsvaror, än de kunde haft med mindre hundar som de eskimåer hade, som livnärde sig på traditionellt vis som jägare. I guldruschens Klondike-distrikt befinner vi oss i en smältdegel då det gäller olika typer av hundar, så om det fanns 'rena' eskimåhundar där då eller inte, kan vi inte veta.

Sen följer frågan om storleken på dessa malamuter. Denna har jag diskuterat utförligt (Liljedahl, 2018b) och kan sammanfatta det som så, att de större hundarnas storlek berodde nog på flera samverkande faktorer. Dels berodde den troligen på, som Walden skriver, att de blev ordentligt utfodrade, för om malamute-eskimåerna hade det mer välbeställt än många andra grupper (Burch, 1984:307), kunde de kanske ge hundarna ordentligt med mat också. Fast det finns också motsägande rapporterat att just malamute-eskimåer hade stora svårigheter med att försörja sig (de överjagade vildrenen) och blev tvungna att flytta till andra trakter (Ray, 1975). Dels skulle storleken också kunna förklaras med inblandning av stora europeiska hundar, som otaliga källor vittnar om (Bannister, 1869; Adney, 1900; Young, 1902; Allen, 1920; Walden, 1928; Walden och Paine, 1937; Spencer, 1959; Cummins, 2002; m.fl.).

Normalt var eskimåhunden i Alaska aningen större än indianhunden, så det kan ha varit normalstora hundar som kom från Alaskas västkust. Men det kan också ha varit en något uppblandad variant av den ursprungliga eskimåhunden från Alaska, eftersom mycket tyder på att den ursprunglige eskimåhunden var mindre än de eskimåhundar som fanns i Alaska i slutet av 1800-talet (Liljedahl, 2018b).

I början av 1900-talet var det enligt samtida vittnesmål svårt att finna något så när rena stammar av inhemska eskimå- respektive indianhundar i Alaska (Walden och Paine, 1937). Bild 2 visar det som Adney benämner *'malamut'* men om och i så fall hur oblandad den hunden var, är omöjligt att säga. Den skulle också kunna vara en mackenziehund, då denne var svår att skilja från de mer 'rena' eskimåhundarna (Liljedahl, 2015b). Bild 3 har en ursprunglig bildtext skriven på fotografiet som lyder: *"Milton Weil and his howling Malamute dogsled team in the snow, Nome, Alaska, between 1901 and 1911"* men innan guldrushen kallades dessa hundar helt enkelt för eskimåhund. Bild 4 visar vad en Alaskajägare kallade sina hundar för, nämligen *"malamuter i spann"* (Heye, 1949).

Malamuten får sitt namn efter missförstånd?

Visserligen hade både eskimåer och indianer utövat handeln längs Yukonfloden tidigare, men den enorma ökning av kommers som skedde för att förse guldgrävarna med förnödenheter resulterade i en mycket mer omfattande handelsverksamhet i området än tidigare. Det var framför allt Athabaska-indianer som kom som handelsmän till guldgrävardistrikten (Bild 5). Och då kunde européerna ibland se en lite större hund än de indianhundar som de var mer vana vid i dessa trakter. Enligt ett ögonvittne kallade guldgrävarna de lite större hundarna för 'malamut' (Adney, 1900).

När guldfolket kom till Klondike mötte de förutom indianer också eskimåer. Det var de sydligt boende Yupik-eskimåerna som de mötte. Guldgrävarna frågade vad det var för slags hundar som indianerna kom med. Nu kunde ju inte eskimåerna engelska och guldgrävarna förstod inte eskimåernas språk. Enligt Alaskabon Sam Goodman, som känner väl till lokalhistorien, är det troligt, att när guldgrävarna försökte fråga vad det var för slags hund det var, trodde Yupik-eskimåerna nog att de frågade efter vem som fött upp hundarna och svarade följaktligen 'mellanfolket' som de kallade malamute-eskimåerna (Goodman, 2019 pers. kom.). Guldgrävarna fick således svaret 'malamut' på sin fråga vad det var för slags hund, medan Yupik-eskimåerna gav svaret på vilket folk hunden kom ifrån.

Eftersom jag inte har funnit termen 'malamute' för eskimåhunden i Alaska i käl-

lor tidigare än Adney (1900), så kan det vara så, att det var guldgrävarna som kanske på grund av språkförbistring myntade termen 'malamute' efter malamuteeskimåerna.

Referenser

Adney, T. 1900. The Klondike Stampede. Harper & Brothers, New York.

Allen, G. M. 1920. Dogs of American Aborigines. Bulletin of the Museum of Comparative Zoology at Harvard College.

Andersen, D. B. 1992. The use of dog teams and the use of subsistence-caught fish for feeding sled dogs in the Yukon River drainage, Alaska. Alaska Department of Fish and Game.

Bannister, H. M. 1869. The Esquimaux Dog. The American Naturalist, vol. 3. Sid. 522-530.

Burch, E. S. Jr. 1984. Kotzebue Sound Eskimo. Handbook of North American Indians. Volume 5, Arctic. Smithsonian Institution, Washington.

Burch, E. S. Jr. 2006. Social Life in the Northwest Alaska. University of Alaska Press, Fairbanks.

Crockford, 2005. Native dog types in North America before the arrival of Europeans dogs. Oral presentation at World Small Animal Veterinary Association World Congress Proceedings, Mexico City, May 2005.

Cummins, B.D. 2002. First Nations, First Dogs. Detselig Enterprises Ltd. Calgary, Alberta, Canada.

Denison, M. 1943. Klondike Mike: An Alaskan Odyssey. William Morrow and Company

Goodman, S. 2019. Personlig kommunikation genom mail.

Heye, A. 1949. i yttersta Västern. A. B. Lindqvists Förlag, Stockholm.

Liljedahl, L. 2015a. Om inhemska hundar i Nordamerikanska Arktis och Subarktis. Polarhunden 2015,1:28-39.

Liljedahl, L. 2015b. Mackenzie husky – kungen bland slädhundar. Polarhunden 2015,2:33-40.

Liljedahl, L. 2017. På jakt efter malamuterna. Polarhunden 2017,1:23-31.

Liljedahl, L. 2018. Om storleken på polarhundar. Polarhunden 2018,2:49-55.

Nelson, E. W. 1899. The Eskimo about Bering Strait. Pp. 3-518 in 18th Annual Report of the Bureau of American Ethnology for the years 1896-1897. Washington.

Ray, D.J. 1975. The Eskimos of Bering Strait, 1650-1898.University of Washington Press, Seattle and London.

Spencer, R.F. 1959. The North Alaskan Eskimo. United States Government Printing Office, Washington.

Vanstone, J.W. 1984. Exploration and Contact History of Western Alaska. Handbook of North American Indians. Volume 5, Arctic. Smithsonian Institution, Washington.

Walden, A.T. 1928. A Dog Puncher on the Yukon. Houghton Mifflin Company, The Riverside Press, Cambridge, Massachusetts.

Walden, J.B. and S.D.L. Paine, 1937. The Long Wip. Chapman & Hall LTD, London.

Westfall, S. 2011. Newfoundlands were not always giants. https://retrieverman.net/2011/01/12/newfoundlands-were-not-always-giants/

Young, E.R. 1902. My dogs in the Northland. Fleming H. Revell Company, New York.

Giron och Stefan på Arvidsträskflygget.

Äventyr på hemmaplan

Text och bild: Boel Malmström

Det började som en kul grej för några år sedan. Nu är det ett kall att gå "toppvandringar" med hundarna varje sommar.

Barmarkssäsongen för mig har alltid varit förknippat med utflykter i närområdet hemma med hundarna antingen till fots eller med cykel. Vi studerar kartor och tar ut färdriktningen i jakten på nya marker att utforska. Ofta är det på dessa turer vi finner nya vägar som går att sammanfläta till rundor som vi sedan kan färdas med hundarna även under höst- och vintertid.

Bestiga toppar

För mig som inte är uppvuxen i trakterna där jag nu bor är detta ett riktigt sommarnöje även om jag redan hunnit utforska en stor det av kommunen genom åren. Dock fick våra utflykter en ny inriktning för några år sedan genom en notis i det lokala annonsbladet. Några ortsbor ville locka till mer aktivitet och få fler att uppleva den fantastiska natur vi är berikade med. Idéen var att bestiga "toppar" i hemkommunen, ett koncept kopierat från "Top of Arjeplog" som startade år 2012. Sedan några år tillbaka är vi och våra hundar nu trogna toppbestigare. Varje år är det tio toppar att besöka, en del toppar är återkommande andra är nya.

Koordinater

Kommunen Älvsbyn som jag bor i ligger vackert kuperat i skogsland mellan hav

Tjirák och Evelina på Död-Lassberget.

och fjäll. Terrängen är allt från vältrampad stig till att leta sig fram mellan snår och sten över myrar upp till toppen av berget eller kullen. Vissa toppar bjuder på rejält motlut vilket oftast ger extra spänning till hemfärden. Ibland är målet milsvid utsikt från kala hällar, ibland är högsta punkten en myr eller en tjärn. Hundarna bär klövja, vi ryggsäck. Informationen man får är koordinater och namnet på toppen sedan väljer man själv vandringsvägen på kartan. Ibland händer det att man navigerar fel vilket hände oss i år och vi hamnade på Tjotteberget istället för den topp vi tänkt.

Stalo och Stefan på Tjotteberget.

Förväntansfulla, strax serveras det fika till både två- och fyrbenta.

Gemenskap

Vi fikar, småpratar och njuter tillsammans av ljuset och den intensiva sommaren här i norr. För mig är målet inte själva toppen d.v.s. högsta punkten, som är utmärkt med en flagga, utan några timmars gemensamt äventyr på hemmaplan. Ofta är det lätt att tänka att man måste till fjällen eller i alla fall resa utanför kommungränsen för att uppleva äventyr och vandring. Men jag är säker på att de flesta i vårt avlånga land har fina vandringsmöjligheter hemmavid utan lång restid eller större kostnad. Säger som Ernst Kirchsteiger ”I det enkla bor det vackra.”

På varje topp sitter det en flagga som markerar koordinaterna.

Intervju med våra aktiva ungdomar

Alve Eklund Engvall, 10år

Alve kör barmark (scooter och canicross) och släde (sprint) med siberian husky och har även börjat med utställning. Han har hållit på med slädhundar så länge han kan minnas. På frågan hur Alve började med drag svarade han att det började med att han älskade att åka i mammas slädsäck. När han väl fick prova själv blev han såld på drag och "numer snor jag mammas bästa hundar", skrattar Alve.

Alve har tävlat i barmark och släde sprint med en eller två hundar. Nu senast tävlade han på Summerrace och dessförinnan SM i Gafsele, i vinter siktar han på fortsatt tävling släde med sina vänner (tillika konkurrenter) Lukas och Lisa Ramberg. Ett glatt och härligt gäng ungdomar som på tävling hjälper varandra på spåret.

Alve berättar om när han hjälpte Lukas när han ramlade och tappade handsken, Alve plockade upp den och kämpade för att hinna ikapp och ge Lukas handsken. På mållinjen kunde Alve äntligen lämna tillbaka den. Snacka om sportsmanship som dessa ungdomar redan prioriterar!

Alves tips till nybörjare: "Första gången du kör, kör då gärna kort och med få hundar så allt känns tryggt och bra".

Vad tycker du man ska tänka på när man ska välja hund?
"Välj gärna en hund som fungerar tillsammans med dig med allt ni gör".

Foto: Erik Löfgren
Text: Camilla Eklund Engvall

Det var spännande att vakna upp på morgonen och se hur omgivningen såg ut.

När turplanerna ändras men blir bra ändå

Besvikelsen var enorm när sambon knappt hörbar från skotern meddelade att det blåste storm och avrådde min planerade fjälltur.

Att sambon och kompisarna inte skulle kunna fiska som tänkt brydde jag mig lite om just då. Jag hade slutat tidigare på jobbet, bilen var fulltankad, släden packad och hundarna redo att lastas för avfärd. Vi skulle på en efterlängtad fjälltur över helgen. I vetskap om att ha sambon på fjället skulle jag och våra sex hundar ta oss tre mil med släde ut till stugan på egen hand för att sedan göra dagsturer medan de andra fiskade. Perfekt planerat om det inte vore för vädrets makter, men väder kan ingen rå på och därför viktigt att ha extra dagar inplanerade om oförutsedda händelser inträffar.

Frustrerad drack jag kaffe och klämde en påse bullar utan att ens känna smaken av hembakat. Som alltid är det bra att ta en paus när saker inte blir som tänkt eller att man plötsligt hamnar i en situation man inte riktigt vet hur man ska hantera. Jag hämtade kartan och vips hade jag stakat ut en rutt för en tur över helgen på hemmaplan.

Vilse
Det snöade lätt när vi gav oss iväg i skymningen. Hundarna var ivriga, jag också. För att få en flerdagarstur var vi tvungna att följa skoterleden i utkanten av samhället. Något som visade sig vara mer än spännande då skoterleden först passerade skidanläggningen, för att sedan korsa cykelbanan och följa järnvägen innan leden vek av ner i en ravin med en efterföljande skarp kurva för att sedan slingra sig längs en större bäck för att slutligen gå över en bro under en viadukt. Och just där fick hundarna doft på vilt. Den som tvekade inför det mörka vattnet under bron hade inte en chans. Det var bara att hänga på

Hundarna verkade uppskatta vårt lilla äventyr.

drevet. Jag tror det var här jag missade kolla kartan. Vi färdades ju i terrängen på hemmaplan och jag kände områdena vi skulle passera väl. I alla fall trodde jag det. Hundarna tuffade på i över 25 kilometer innan jag på allvar började fundera på var vi var. Plötsligt lystes hela skogen upp och vi mötte en skogsmaskin. Lika förvånade över varandras närvaro redde vi ut min position.

Frös

Nu både snöade och blåste det ganska ordentligt. När vi kom tillbaka till vägskälet tog vi denna gång rätt väg. Trötta av adrenalinpåslag och pulsande i översnöade spår fann vi tillslut en tältplats i lä bakom en för länge sedan bortglömd stuga.

Nöjda somnade alla, utom jag. Jag frös mig genom natten. Bara att konstatera att det var dags att investera i ny sovsäck och nytt liggunderlag. På morgonen fick jag inte igång köket ordentligt. Efter att hundarna fått mat blev det i alla fall kvar en skvätt kokt vatten till mig lagom till en kopp choklad åt smörgåsen. Men vi njöt. Minus 15 grader, klarblå himmel, strålande sol och vindstilla. Hundarna väckte hela skogen innan vi lättade ankar.

Skoterspåret var bortblåst men hundarna lotsade oss säkert fram över sjö och myr, genom tung snöklädd granskog, backe upp och backe ner. Halvvägs på dagens etapp mötte en kompis upp oss med sina hundar och vi körde gemensamt hem till henne för lunch. Den andra natten spenderade hundarna och jag i vår stuga som jag hade prickat in längs rutten. Nästa morgon mötte kompisen upp oss igen och vi körde tillsammans de sista milen hem. Att få sällskap på turen var inte bara trevligt och tillförde en massa skoj och skratt utan även en trygghet i att vara två.

Ödmjuk

Besvikelsen över ett fjäll i storm blev en fin och lärorik tur på egen hand på hemmaplan. Oavsett hur mycket man tycker sig kunna området man färdas i förändras terrängen beroende på väder, och kanske även för att man är lite ivrig att komma iväg. Att regelbundet kontrollera verklighet mot karta ska inte förringas. Det går uppenbarligen att köra vilse på hemmaplan. Och är man ensam är det än viktigare att inte ta risker och självmant försätta sig i en ohållbar situation. Oförutsedda saker kan hända ändå. Den här resan gjorde jag för några år sedan och fler övernattningsturer hemomkring har det blivit sedan dess, både med släde och skidor och pulka.

Ett litet äventyr över en helg som inte behöver kosta varken semesterdagar eller dyra respengar. Det är lätt att glömma bort allt det fina som ofta finns att utforska och göra i närområdet även vintertid förutsatt att man har snö utanför husknuten. Och att det kan bli bra trots att det inte blev som planerat. Om någon undrar så fick jag och hundarna vår efterlängtade tur i fjällen några veckor senare och denna gången sov jag varmt och skönt på natten.

Text och bild: Boel Malmström

En natt spenderade vi i vår stuga.

Alaskan malamuter och samojedhundar på tur i vackra omgivningar hemma.

En natt spenderade vi i vår stuga.

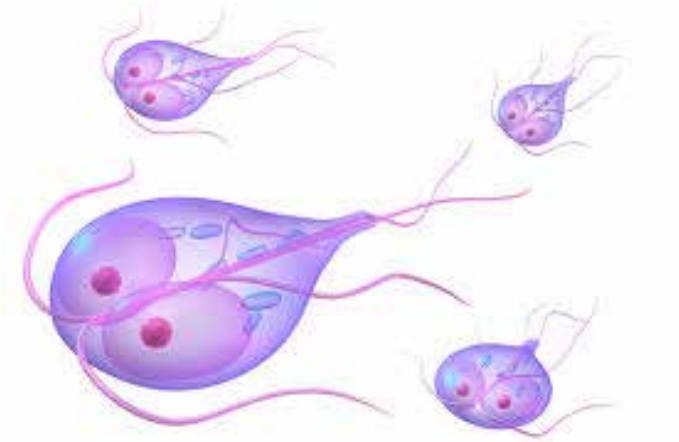

Giardia intestinalis. Smitta mellan hundar kan spridas via infekterat vatten eller föda men ännu vanligare är förmodligen att smitta tas upp från närmiljön eller från en annan hund.

BERÄTTELSEN OM EN VALP

Text: Boel Malmström

Giardia intestinalis - vän eller fiende?

Händelseförloppet gick snabbt från hängig till apatisk, från lös i magen till sprutande diarré med kaskad kräkningar, från att vilja vara nära till att fly och gömma sig. Från ett domesticerat hundbeteende till ett beteende för ett sjukt rovdjur.

Jag kommer ihåg att jourhavande veterinär på djursjukhuset pratade om att avvakta och gav goda råd. Tre omgångar var valpen inlagd med dropp varje gång oklart om hon skulle överleva. Månaderna som följde minns jag som i ett töcken. Först misstänkte man främmande föremål i buk och eller tarm men röntgen visade inget. Sedan följde otaliga blodprov, träckprov, man sökte efter både vanliga- och ovanligt förekommande sjukdomar, ultraljudundersökning, allergier, mag- och tarmstörningar. Ingen diagnos var självklar.

Stank ruttet

Diarréerna fortsatte att komma och gå. Stanken av förruttnelse förföljde oss och valpen gick inte upp i vikt. Vi provade olika foder, medicinering och kosttillskott i samråd med veterinär. Inget fungerade. Hemma skojade vi om att en elak parasit måste bo i henne och ta all näring. Kostnaderna skenade. Försäkringsbolaget meddelade att maxbelopp var slut. Mina semesterdagar sinade. När det var som värst gav vi näringsvätska med en spruta i mungipan och mat sex gånger per dag. Ständigt en gryta med skonkost på spisen. Två månader sov vi på soffan i vardagsrummet innan vi flyttade ner sängen. Sex veckor har jag sammanlagt sovit i hundgården, vakat över hunden dygnets alla timmar. Jag hade kapitulerat inför faktum om det inte vore för att den här valpen påvisade en stark vilja att leva. Något som blev extra tydligt när hon insjuknande i det värsta tillståndet vi upplevt. Tarmarna skrek och hela hunden ålade i takt med tarmrörelserna innan kramperna avbröts i diarré. Jag bokade tid för avlivning samma dag. I väntan på veterinär återhämtade hon sig mirakulöst på egen hand.

Friska

Mellan utbrotten av diarré och nedsatt allmäntillstånd mådde valpen bra och varje gång en bättringsfas kom hoppades vi finna en lösning. Ingen av våra andra hundar insjuknade eller påvisade några symptom. Samtliga var friska och i träning. Till slut var veterinärerna eniga om att kvar var bara gastro- och endoskopi eller att prova kortison alternativt avliva hunden. Då vi tidigare har haft en hund med dokumenterad ulcerös kolit hade jag bestämt mig för att här är det stopp. I ett sista desperat försök efter hjälp vände jag mig till sociala medier med en beskrivning i en grupp för sjuka hundar. Gensvaret var enormt men gensvaret jag fick i personliga meddelanden var än större. Misstanken om giardia intestinalis växte.

Flera prov

Symptomen stämde, om än att symtomen stämde på flera andra diagnoser också. Giardia är en vanligt förekommande parasit, speciellt hos valpar, cirka 25-30 procent av friska valpar utskiljer giardia. Vår valp var dock inledningsvis testad för giardia med negativt resultat. Vid närmare efterforskning framkom ett fatalt misstag då det visade sig att valpen vid första träckprovsundersökningen medicinerades vilket, enligt veterinär, kan ha gjort att giardiacystorna blev kamouflerade av aktuellt medicinskt preparat. Dock vet jag idag att träckprovsundersökning ändå bör göras mer än en gång för att säkerställa rätt resultat. Jag vet också att alla hundar inte heller behöver bli så sjuka som vår valp men ändå ha giardia. Detta efter att ha haft kontakt med hundägare som varit i samma eller liknande situation som vi. Valpen testades på nytt, den här gången positivt för giardia.

Känd

Giardia är svår att bli av med om det blir rundgång i smittspridningen. Däremot är giardia en känd parasit bland draghundsförare, speciellt hos långdistansförare. Det var också i den kategorin hundägare vi fann stöd och råd. Tack! Den information som allmänt finns tillgänglig att läsa om giardia är många gånger, enligt mig, en mycket enkel beskrivning. De berättelser jag tagit del av från andra som har varit eller fortfarande är drabbade ger en helt annan bild. Giardia är en parasit att ta på allvar. I USA och Kanada har man sedan många år tillbaka skapat åtgärder och förebyggande program för att hantera giardia hos hund. I Aftonbladet den 7 april 2018 var det en artikel om danska veterinärer som varnade för ett epidemiliknande utbrott med giardia i området Köpenhamn och Nordsjälland. Även tidningen Svensk Jakt publicerade en artikel om att det är allt vanligare att hundar blir sjuka av giardia den 28 juli 2019.

Isolerade

Vi rustade oss för krig mot giardia. Hundarna fick behandling och isolerades från varandra. Även katten behandlades. Avföringen hann knappt nå marken innan vi var där och tog upp den. Till och med när jag körde de vuxna hundarna stannade jag och tog upp avföringen i spåret. Under veckor sanerade vi hus, hundgår-

dar, bilar, hundsläp och utomhusmiljö. Vi hade speciella kläder, skor och handskar vid hantering av hundarna. Vi hade tur utomhustemperaturen låg under flera veckor mellan - 20 till - 35 grader. Det som inte gick att frysa eller tvätta i 60 grader slängde vi. Möbler ställde vi utomhus. Golven ångtvättades och det stank desinfektionsmedel. Vi zonindelade huset och gick omkring i färgglada plastsockar. Vi isolerade oss från omvärlden. Mitt i allt passerade julafton. Julbesöket undrade om vi hade drabbats av ebola.

Bärare

Giardiaparasiten uppträder ofta som en opportunist, det vill säga symptom kan uppträda i samband med stress, miljöbyten, foderbyten och eller tarmstörning av andra orsaker. Giardia förekommer både hos friska och sjuka djur. Detta innebär att friska djur kan vara bärare av giardia men inte påvisa symptom vilket gör att smittan sprids vidare. Symptom visar sig framför allt i form av intermittent diarré och viktminskning. Vi vet än idag inte var eller när vår då fem månader gamla valp fick i sig parasiten. Mest sannolikt är att det har legat infekterad avföring där vi har passerat.

Slickar i sig

Giardiaparasiten lägger sig i cystor. Dessa cystor är mycket tåliga och överlever flera månader i fuktig och sval miljö men är känsliga för värme och uttorkning. Cystorna fastnar under tassarna och i pälsen, hundarna slickar sig och parasiten hamnar i munnen och sätter sig slutligen i tarmen där kroppen normalt tar upp sin näring. Parasiten suger åt sig näringen och orsakar skada på tarmväggarna där den håller sig fast med sugkoppar. Först blir tarmen irriterad men efter en tid kan tarmen inte jobba normalt. I diarrén följer sedan cystor med ut till nya värdar – nya hundar.

Bestående men

Nya träckprov har visat att vi har besegrat giardia. Jag har lärt mig mycket om en parasit jag tidigare kände till vid namn men föga visste kunde ställa till med så mycket skada. Redan efter en vecka med behandling gick valpen, som hunnit bli unghund, upp 1,2 kg i vikt. Efter avslutad behandling gick återhämtningen förvånadsvärt fort och hunden byggde muskler och kondition. Om eller hur mycket tarmen har tagit skada efter året med giardia får framtiden utvisa. Den som däremot påvisar bestående men är jag. Jag hade inte tänkt skriva den här texten men tycker att ämnet, efter överläggande med mig själv, är för viktigt för att inte prata öppet om. Många hundar träffas på begränsad yta på t.ex. meriteringar, tävlingar och utställningar och eller andra aktiviteter.

Öppenhet

Jag kan inte ändra på andras uppfattning kring parasiter på hund dock hade jag önskat större öppenhet kring att belysa problematik med smittspridning och att alla kunde hjälpas åt att förebygga att giardia och andra parasiter samt virus och elaka bakterier sprids. Något jag upplever det talas tyst om, en känsla som stärktes i all respons jag fick via personliga meddelanden på sociala medier. Faktum är att med stora besättningar hundar, importerade hundar och att vi reser utomlands med våra hundar i större utsträckning samt ett allmänt ökat intresse att äga hund överlag följer dessvärre även sjukdomar och smittspridning.

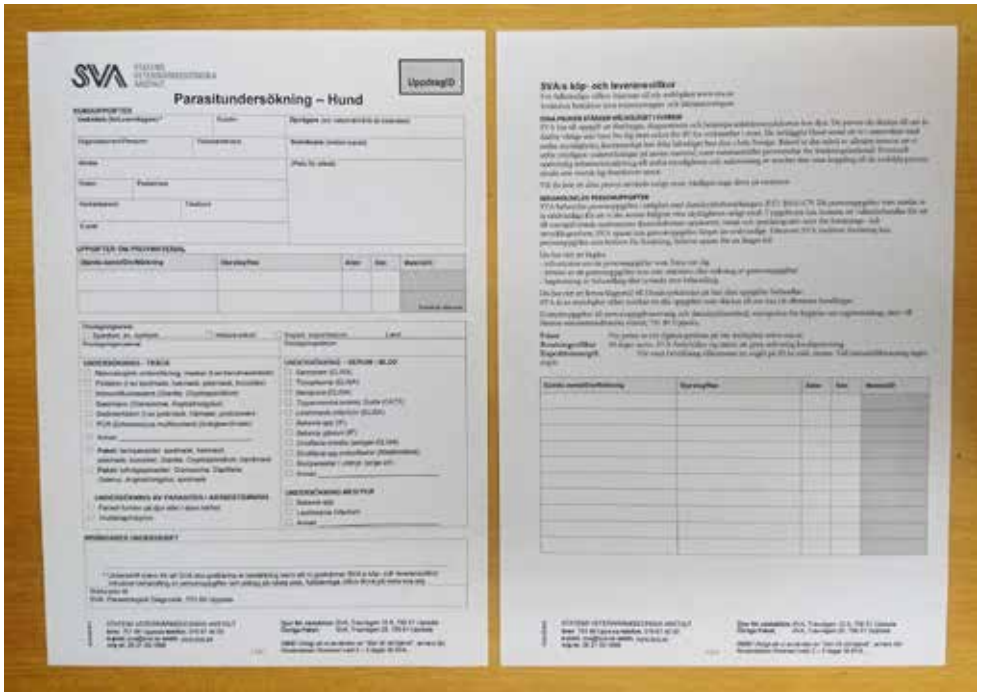

Det är enkelt att själv skicka träckprov till SVA (Statens veterinärmedicinska anstalt). All information finns på www.sva.se

Vän eller fiende

Jag väljer att se giardia som en vän, inte en fiende jag är rädd för. Den här texten handlar inte om att sprida rädsla för att ta med sig sin hund på stora sammankomster eller att låta hundar umgås utan min filosofi är att har man kännedom kan man agera direkt och på rätt sätt. Jag önskar att jag visste allt det jag vet idag utan egen erfarenhet. Jag har mötts av kommentarer att parasiter drabbar bara hundägare med dålig hundhållning. Den person som säger så lever i okunskap. Smittsamma parasiter och sjukdomar kan drabba alla hundar, avgörande är däremot vad man som hundägare gör åt saken. Här önskar jag en större öppenhet att kunna dela kunskap och erfarenheter mellan varandra.

Träckprov

Ett första steg att förhindra smitta är att plocka upp avföringen efter sin hund, vilket av förklarliga skäl är svårt under körning men borde vara lätt under övrig tid. Kanske borde hundägare också i högre utsträckning följa rekommendationer för hästägare att regelbundet göra träckprovskontroller? På så sätt kan man behandla hundar som inte själva påvisar symptom men som är bärare av giardia.
Utifrån vår erfarenhet av giardia intestinalis har vi skapat egna rutiner för vad vi själva kan göra för att förhindra att bli smittade på nytt. Vår numer vuxna valp mår bra och jag är obeskrivligt tacksam för den ”fighting spirit” anda hon är född med.
Källa www.sva.se

Riktlinjer, syfte och mål för SPHK's prov och meriteringsverksamhet

Rasklubben är en avels- och rasförvaltande organisation som har i huvuduppgift att förvalta det rasspecifika hos en uråldrig brukshund av polar karaktär. Klubben har sina stadgar och rasens standard och dess historia att förvalta. Detta ska ske inom ramen för fakta och styrande dokument. De styrande dokumenten sätter ramarna för arbetet vilket gör att det lämnar mindre utrymme för tyckanden enbart baserat på åsikter eller känslor. Arbetet ska utgå ifrån att bevara rasernas funktion och prestation i både avels- och träningslära.

Som verktyg i detta arbete har specialklubben polarhundproven, meriteringssystemet och dess regelverk som verktyg. Syftet med meriteringen är premiera de hundar som i konkurrens med andra/fasta tidskrav visar på god prestation och hållbarhet för den träning som krävs för att genomföra provet med god hastighet och uthållighet. Syftet är inte att blidka ägarnas önskan om enkla meriter och titlar utan proven ska vara så pass svåra att de utgör en utvärdering där resultaten skiljer hundarnas förmågor åt. Proven är ämnade för att testa hundarnas egenskaper och ge uppfödarna vägledning i vilka egenskaper de behöver prioritera i sin avel för att nå högre resultat vid prov och meritering. Den arbetande hunden behöver både en gynnsam anatomi och rätt mentala egenskaper för arbete och prestation. Kraven i regelverken ska vara höga och rasklubbarna ska sträva efter att lägga kraven på en sådan nivå att endast de hundar som är bättre än genomsnittet i rasen klarar kraven för 1:a-pris. Detta för att medverka till genetisk selektion för att förbättra rasernas egenskaper för arbete och prestation. Genetiken och avelsläran är tydlig med att det system som ska användas för att förbättra en egenskap är att selektera de individer som är bättre än genomsnittet till avel och på samma sätt ska meriteringsreglerna utformas. Varje rasklubb ska utvärdera hur högt de kan lägga kraven för att föra rasen framåt och förbättra populationens egenskaper och prestation.

Varje rasstandard inleds med en beskrivning av rasens historia som ger vägledning i vilken arbetsuppgift som ras- och specialklubb ska arbeta för att bevara och förbättra populationens egenskaper för, rasspecifikt för rasens historiska användningsområde. Allmän hundsport utgör inte ett avelsmål för våra polara raser utan det är dess polara särart för överlevnad och att kunna prestera och arbeta hårt, länge, uthålligt i högt tempo i snö som är specifikt för våra raser.

Förankring av rasens funktionsområde

Rasens funktionsområde finns förankrat i FCI's katalogisering av av polarhundarna i grupp 5 sektion 1 ***slädhundar***. I dess rasstandarder anges ***slädhunden*** och i rasernas historiska kartläggning anges jakt och ***draghund*** som de äldsta ursprungliga arbetsområdena. Vikten av hänsynen till hundars funktion tydliggörs i SKK's stadgar och grundregler, avelspolicy samt i målformuleringen (stadgarna) av hur arbetet med de polara raserna ska bedrivas i SPHK's regi. Ordet ***funktion*** är ledord i mycket av SKK's verksamhet och genomsyrar nästan alla styrande dokument som berör avel med rashundar. I och med detta bör rasklubbarna ta fasta på rasens funktion i sitt arbete med RAS (rasspecifik avelsstrategi) under kategorierna population, hälsa, exteriör och mentalitet. Detta ur framförallt fyra aspekter, en sund och livskraftig populationsstuktur, allmän fysisk och psykisk välfärd i ett aktivt liv (friluftsliv, diverse hundsporter m.m.) likväl som förutsättningarna för funktionen för det bruksområde rasen är ämnad för och överlevnad i det klimat rasen är skapt för. Ur den hälsomässiga aspekten bör rasklubben lägga vikt vid att påtala betydelsen av en hållbar konstruktion fri från belastnings- och förslitningsskador. Rasklubben värnar om en konstruktion som inte hämmar hunden i något användningsområde. Konstruktionen ska bl.a. ge hunden de bästa möjliga förutsättningarna för långvarig fysisk prestation utan skador. Rasklubben bör göra uppfödarna uppmärksamma på att den funktionella konstruktionen gynnar hunden både i vardagen och under fysiskt tungt arbete i olika situationer, aktiviteter och hundsporter varför funktion bör likställas med sundhet.

Egenskaper som gör en arbetande polarhund

Utseendet är inte inte allt. Den mentala inställningen till arbete avgör om hunden kommer att jobba över huvud taget.

- Vilka beteenden skapar dessa egenskaper?
- Hur bedömer vi dessa?
- Skalle och mental inställning till arbete. Finns viljan att jobba i selen naturligt hos hunden?
- Polara egenskaper, en hund som både ska kunna jobba, prestera och överleva i arktiskt klimat. Inte bara det ena eller det andra.
- Ett atletiskt utformat djur. En kropp som möjliggör fart, uthållighet och styrka.
- Är egenskaperna ärftliga?
- Hur bevarar vi dessa?

Var och en bör vara kritiskt granskande i förhållande till sin egen hund, känslor får aldrig styra. Den egna hunden kommer alltid att vara världens finaste men utgör kanske inte en del av avelsmaterialet som på ett bra sätt för rasen framåt. Detta ansvar har både tikägare och hanhundsägare som upplåter sin hund till avel.

En hund blir inte vad man gör den till hur många gånger vi än försöker upprepa detta istället för att se över vår avel och vilka egenskaper vi söker och hur vi selekterar för dem. Selekterar vi för de beteenden som ger de egenskaper vi söker kommer vi för varje generation att befästa dessa mer och mer samt så kommer chansen att öka att vi också får det resultat vi önskar. Att inte medvetet selektera för egenskaper som gynnar funktion och polar överlevnad i harmoni med varandra gör att vi riskerar att tappa dessa på bara några få generationer. Att börja selektera hundar med helt andra egenskaper än de som gynnar den rasspecifika funktionen gör också att man snabbt

riskerar att skapar en ny hundtyp med andra egenskaper men med ett snarlikt utseende. En egenskap man inte selekterar för kan gå förlorad på bara några generationer.

Rasförvaltningen inom SPHK's organisation

SPHK äger huvudansvaret för förvaltningen av våra raser. Inom SPHK's organisation finner vi även rasklubbar och distrikt. Rasklubbarna har som sin huvuduppgift att arbeta med förvaltningen av rasen genom att fokusera på ras och avelsfrågor. Rasklubbarna arbetar bland annat med att ständigt utvärdera rasen utveckling, följa de trender som blommar upp och finna metoder för att hålla rasen på rätt bana ur ett förvaltningsperspektiv, jobbar med RAS och regelverk för meritering mm. SPHK's uppgift är inte att skapa hundar som passar till allt utan SPHK's uppgift inom ramen för SKK's organisation är att värna om polarhundarnas specifika egenskaper dvs de egenskaper i mentala bitar likväl som i anatomin som skapar gynnsamma förutsättningar för hunden att verka som polar brukshund. Distriktens uppgift är att vara ett samlande organ för våra medlemmar och ansvara för de praktiska arrangemangen i form av provtillfällen för att testa våra hundar i praktiskt bruk

Draghundssporten SPHK's centrala verktyg för att utvärdera våra raser

För att förstå detta måste vi titta på vad SPHK har för uppgift och vad dess stadgar säger. SPHK's huvudsakliga uppgift är att förvalta våra rasers ***specifika*** egenskaper. Och vad är då specifikt? Samojedhund, siberian husky, grönlandshund och alaskan malamute är polara hundraser och dessutom polara brukshundar som användes som arbetsredskap i Arktiska områden. Detta ställde stora krav på hundarnas anatomiska och mentala egenskaper för att arbeta och prestera fysiskt med stor uthållighet och goda prestationer. Likaså skulle hundarna kunna överleva i ett sibiriskt klimat. Både funktioner som draghund, jakthund och renvallare ställer stora krav på att hunden ska kunna jobba fysiskt hårt och tillryggalägga stora distanser på kortast möjliga tid i vintermiljö, vilket gör att SPHK har utarbetat det meriteringssystem vi har idag, ett provsystem som testar hundarnas förmåga att arbeta fysiskt i vintermiljö. Genom att meritera och avelsutvärdera våra hundar med draghundssporten som verktyg kommer vi långt i vårt uppdrag att förvalta rasens förmåga att arbeta fysiskt i ett snarlikt arktiskt klimat. God fysisk prestation krävs både av draghunden, jakthunden och av renvallaren varför draghundssporten idag utgör nyckeln till att förvalta våra polara raser som polar brukshund.

Då det är SPHK's uppgift enligt dess stadgar att fokusera på polarhundarnas specifika egenskaper och utveckla deras bruksmässiga förmåga inom det område de är skapta för gör att SPHK i huvudsak arbetar med utvärdering av just dessa egenskaper. Och draghundssporten blir ett stort fokusområde. Att fokusera på draghundssporten gör att vi uppfyller vårt uppdrag att värna de polara rasernas särart och specifika egenskaper.
Hundsporter så som lydnad, agility, rallylydnad m.m. är aktiviteter som inte utvärderar våra rasers specifika egenskaper. Vi skapar inte en utvärdering av polarhundens förmåga att arbeta fysiskt hårt i vintermiljö genom att testa dem inom lydnad eller agility, därför blir dessa sporter något som hör det goda hundägandet till och inte aktiviteter man kan använda som redskap för att utvärdera våra polarhundar. På samma sätt som inte en jakthunds egenskaper kan utvärderas genom att bruka hunden på agilityplanen.

Då SPHK är en rasförvaltande organisation och inte en organisation för hundsport i allmänhet så ligger huvudfokuset mycket på just draghundssporten då den utgör grunden för att vi ska kunna avelsutvärdera hundarna ur ett polarhundperspektiv där vi vill skapa goda stammar av hundar med de ursprungliga egenskaperna och förmågorna kvar. Draghundssporten är för SPHK ett verktyg för att i första hand utvärdera våra hundar och jämföra deras förmågor mot varandra. Sporten med människan i fokus hanteras av andra klubbar inom SDSF's regi. SPHK's uppgift är att förvalta det specifika för våra raser. Olika organisationer inom hundvärlden har olika inriktningar. SPHK är en avels- och rasförvaltandeorganisation med RASEN/HUNDEN i fokus. Andra typer av klubbar är intresseorganisationer för hundsporter allmänt med SPORTEN/MÄNNISKAN i fokus. I dessa hundsportsklubbar är inte rasförvaltningen det huvudsakliga syftet utan det är sporten, människan och att bara göra något skoj tillsammans med sin hund. SPHK fyller ett specifikt syfte inom hundvärlden medan dessa allmänna hundsportsklubbar fyller ett mer allmänt syfte inom hundägandet.

Författare okänd.
Anders Hörnlund, Ordförande SPHK

Syskonen Unna och Tjirák, grönlandshund 12 veckor. [Foto: Boel Malmström]

Alaskan Malamute

SPHK – SVENSKA

POLARHUNDKLUBBEN

www.malamuteklubben.se

Ordförande
Karina Andreasen, 0706093326
Syrenstorpsvägen 20, 83732 Järpen
ordforande.am@sphk.se

Vice ordförande
Jimmie Ekholm, 0706095354
Tornbergavägen 19C, 13754 Tungelsta
viceordforande.am@sphk.se

Sekreterare
Therese Zetterlund Iwefors, 0735466831
Häljum 122, 86294 Njurunda
sekreterare.am@sphk.se

Kassör
Lisa Lithammer, 0702833724
Solhemsgatan 7B, 723 34 Västerås
kassor.am@sphk.se

Ledamot
Ida Pettersson, 0702341454
Bondskogsvägen 32, 71131 Lindesberg
ledamot.am@sphk.se

Suppleanter
Göran Dernebo, 0702920370
Rothagevägen 59, 79290 Sollerön

Amanda Vikner, 0730801719
Paksuniemivägen 253, 98191 Jukkasjärvi

Night trail Golden hearted Baron ″ Dante″ vid Nulltjärnarna Vålådalen. [Foto: Therese Zetterlund Ivefors]

Hej alla medlemmar,

Som många av er troligen vet, så har jag tidigare suttit som ordförande i rasklubben för Alaskan malamute. Under min förra period som ordförande präglades klubben av mycket intriger, starka meningsskillnader, personliga påhopp, ryktesspridning och andra riktigt tråkiga saker först och främst på sociala medier. Det kändes då som tiden och energin gick åt fel saker och det var därför jag inte orkade fortsätta med styrelsearbetet. Styrelsearbete ska vara roligt och givande, exakt som allt annat vi gör med och för våra hundar.

När jag hoppade på tåget igen som ordförande i februari 2018 visste jag inte riktigt vad jag kunna vänta mig, då jag inte hade varit särskild aktiv i rasklubb regi i några år. Nu har det gått ca. 6 månader och jag har haft svårt att bilda mig en uppfattning om hur klubben äntligen ”mår”. Först nyligen när vi i RASgruppen satt och analyserade statistiken trillade polletten ner. Plötsligt stod det helt klart för mig, att det jag upplever och känner är en enorm frustration och oro över vart klubben är på väg. Jag kanske är lite trög, men jag behövde se registreringssiffor i förhållande till antal medlemmar, antalet anmälda hundar på både utställning, meriteringar och aktiviteter över lag för att få ihop helhetsbilden.

Jag gjorde ett snabb tillbaka blick gällande registreringssifforna och år 2004 toppade med 218 registrerade valpar och år 2005 blev det endast registrerat 99 valpar, då flera uppfödare satt kvar med valpar som dom inte hade blivit av med året innan. Jag minns att åren därefter kom det till fler nya medlemmar och flera deltagare på alla aktiviteter, både i rasklubbs regi och på distriktens utställningar och tävlingar, först och främst ökade antalet deltagare på barmarkstävlingarna. Sen har registreringssifforna legat med ett genomsnitt på runt 130 valpar över några år fram till 2009 vart det gick upp till 176 valpar. Under perioden 2010 – 2016 hade vi igen ett genomsnitt med 130 registrerade valpar per år. De senaste åren har vi sett en ökning i antal registreringar; 2017 landade på 179 och all-time-high blev 2018 med 223 registreringar och som det ser ut i dagsläget och med den information som jag har i skrivande stund, så kommer även 2019 landa på ett ganska så högt antal registrerade valpar.

Jag ifrågasätter inte aveln i sig, men jag undrar varför vi med det ökade antal registreringar upplever en nergång i antal medlemmar och i deltagare antalet på alla aktiviteter? Trenden visar klart att vi de senaste åren har haft en neråtgående trend i deltagare antalet på våren Rasspecial, på våra meriteringstillfällen och övriga aktiviteter samtidigt som det aldrig förr har registrerats så många valpar som nu. Vi har en arbetande ras och jag undrar var alla valpar hamnar? Lyckas vi sälja runt 200 valpar till aktiva fritidsmänniskor som ger hunden ett tillpass aktivt liv för att den ska må bra? Om vi lyckas med det; varför ser vi då en nergång på våra meriteringar?

I styrelsen jobbar vi hårt för att kunna erbjuda olika sorts aktiviteter; Björnrundan, Rasspecialen, rasmästerskap på barmark och snö, meriteringar, uppföder möten, meriteringsregelverks revidering, uppdatering av RAS etc., men det känns faktisk som det är ett ganska så minimalt intresse och deltagande från klubbens medlemmar. Det är inte bara det att vi lägger vår tid och energi på arbetet, fakta är också att klubben i princip går bak ekonomisk på alla aktiviteter p.g.a. för få deltagare. Om vi även i framtiden ska ha en aktiv rasklubb så MÅSTE fler av er börja komma på våra aktiviteter och delta i olika projektarbeten som t.ex. RAS och meriteringsregelverksrevideringen. Det finns knappt aktiva medlemmar nog för att fylla alla platser i styrelsen och i dagsläget är vi fortfarande utan valberedning och det arbetet borde reda vara påbörjat inför årsmötet 2020. Utan aktiva medlemmar kommer det inte att finnas en klubb framöver. Det är medlemmarna som ska skapa klubben, inte enbart den sittande styrelse!

Styrelsen har vid ett flertal tillfällen efterlyst hjälp till olika uppdrag, endast EN person utan för styrelsen har erbjudit sin hjälp. Om vi ska ha en stark och levande klubb, så är det dags att börja agera och delta! Jag tror att vi som uppfödare har en god chans att göra en skillnad. OM vi pratar och berättar positivt om rasklubben och uppmanar våra valpköpare att bli medlemmar. OM vi ser till att dela ut lite Polarhundstidningar (som gratis kan rekvireras från SPHK’s medlemsansvarig) till förstagångsköpare, så ökar vi chansen att fler nya hundägare blir medlemmar. Får vi in nya medlemmar i klubben och vi som uppfödare deltar på klubbens aktiviteter och berättar för våra valpköpare att vi kommer att närvara, så är jag ganska så övertygat om att fler nya kommer ut på våra aktiviteter och får roliga och positiva upplevelser och förhoppningsvis hittar glädjen i att arbeta med hunden. Alla skulle må bättre av det; både hund och ägare. Det är så mycket fokus i samhället på hälsosam livsstil, rörelseglädje och träning; det borda gynna våra hundar och våran ras.

Nästa stora aktivitet är Rasspecialhelgen med officiell utställning, barmarksrasmästerskap, medlemsmöte, ögonlysning och en chans att träffa nya och gamla bekanta med samma intresse.

Hoppas att få träffa många av er på en trevlig Rasspecialhelg i Backamo.

Mvh / Karina Andreasen / Ordförande för SPHK’s rasklubb för Alaskan malamute

Vinterträff i Lillholmsjö

Alaskan malamute
Vecka 6 (4-9 februari 2020)

SPHK's rasklubb för Alaskan malamute bjuder in till en trevlig vinterträff med fokus på hundkörning i en mysig och avslappnad miljö. Tanken är att det ska vara en träff vart medlemmar på alla nivåer ska träffas och köra hund. Ett tillfälle för både nya och gamla medlemmar att träffa likasinnade.

Lillholmsjö Camping ligger ca. 7 mil nordväst om Östersund i korsningen mellan länsväg 340 "Fiskevägen" och länsväg 344 från Föllinge. Har du inte tillgång till bil, är det möjligt att ta tåget till Krokom och boka hämtning i samband med att du anmäler dig till vinterträffen.
Lillholmsjö är en camping med ca. 10 stugor samt ett gemensamt servicehus innehållande toalett, dusch, en liten bastu samt kök och matsal. När du anmäler dig bokar du en sängplats. Vill du boka en egen stuga går även det bra, men då bli priset dyrare per dygn.

Tanken är att det ingår helpension, d.v.s frukost alla dagar och från frukostbuffén gör du ditt eget lunchpaket. Alla dagar kommer det att finnas en enklare middag och fika i matsalen på kvällen. Vi hjälps åt att laga mat, du kommer bli tilldelad EN kväll då du tillsammans med andra ansvarar för maten. Ni får då ett enkelt recept att följa och alla ingredienser finns till hands.

Fri tillgång till spåren ingår i anmälningsavgiften. Campingen har egna hundspår med olika distanser. Vill man köra längre distanser (mer än 3 mil) ansluter man till skoterspåren i området. Spåren finns direkt från den stora parkeringen och det är gott om plats åt alla. Hundarna är tänkt att stå ute på stake-out och ska vara boxade och tysta från kl. 22.00.

Preliminärt program

Måndagen: Klubbens representanter kommer att vara på plats.

Tisdag/onsdag: Körs en övernattningstur för dom som är intresserade – övriga fri körning under dagen. Övernattningsturen kräver förhandsanmälan. Distansen är ca. 1 mil till övernattningsområdet från parkeringsområdet, men med möjlighet att köra längre om man önskar så. Det kommer att finnas möjlighet att sova inomhus om det blir extremt kallt eller om någon inte känner för att sova ute. ***Ett bra tillfälle att testa både sig själva, hundar och utrustning.***

Torsdag: Fri körning under dagen, lunch runt grillen på campingen eller var vi bestämmer att träffas. Kvällen tänker vi någon form av gemensamt forum/debatt/diskussion av de ämnen som medlemmarna kan tänka sig prata om.

Fredag och lördag: Möjlighet för meritering på DP60 (dragprov 3 mil 2 på varandra följande dagar) och/eller DP10 (milen på timmen). Det kommer att finnas slädklass, pulkaklass och prova-på/motionsklass båda dagarna i alla klasser och distanser. Lördag eftermiddag kommer vi hålla klubbens årsmöte innan den gemensamma middagen på kvällen.

Söndag blir det städning och hemfärd.

Vill du komma tidigare eller stanna fler dagar går det alldeles utmärkt.

I dagsläget har vi inte alla prisuppgifter klara, men vi kommer att ha ett dygnspris som innehåller sängplats, helpension och spåravgift. Ytterligare kommer det lite kostnader för övernattningsturen, hämtning/transport, eller om ni vill boka egen stuga eller har särskilda önskemål. Summa summarum: ***du kan "skräddarsy din egen malamute vinterträff"*** så den passar just dig, din familj, dina hundar och dina ambitioner.

Ansvarig kontaktperson för vinterträffen är Eva Persson och henne når du på tel 070-559 50 21 eller via mejl evapersson1@gmail.com om du har frågor eller funderingar.

Mer information om priser och anmälan kommer snart på klubbens hemsida www.sphk.se/malamute och på Malamuteklubbens medlemsgrupp på Facebook.

Boka in denna vecka i din kalender redan nu; du vill inte missa detta evenemang!

SPHK's rasklubb för alaskan malamute önskar dig hjärtligt välkommen.

Kallelse till årsmöte

Medlemmar i SPHK's rasklubb för Alaskan malamute kallas härmed till årsmöte **Lördag den 8 februari 2020 kl. 16.00** på Lillholmsjö Camping (matsalen i servicehuset)

Motioner ska vara klubbens sekreterare tillhanda 4 veckor innan årsmötet, senast den 10 januari 2020.

Mejla motioner till: sekreterare.am@sphk.se

Efter mötet har vi en gemensam middag och prisutdelning från meriteringen på Vinterträffen. Ni som inte redan är anmälda via Vinterträffen eller meriteringen kan boka middag till självkostnadspris via mejl: anmalan.am@sphk.se

Anmälan till middagen är bindande, d.v.s. dyker du/ni inte upp kommer ni debiteras i efterhand!

Varmt välkomna.

Rasspecialen 2019 Backamo

Allhelgona 1-3 november

Du har väl inte glömt att anmäla dig till rasspecialen?!
En hel helg för malamutefrälsta, med bl.a. officiell utställning, rasmästerskap och halloweenrace.

Sista anmälan till utställningen är den 11 oktober.

Senast 27 oktober behöver du anmäla dig till rasmästerskapet för att garantera din plats. Anmäl dig till anmalan.am@sphk.se

Mer info finns att läsa på www.sphk.se/malamute

Bph för kennel White Unicorn's uppfödare Elisa Perkiö

Hej

Då var det återigen dags att skriva några rader här i tidningen. I skrivande stund är sommaren snart slut och hösten som de flesta polarhundägare längtar efter är på intågande, och med detta drar också säsongen för hundträning igång.

I rasklubbsstyrelsen jobbar vi vidare med framför allt tre stora projekt, Samojedernas vintersamling, RAS och meriteringsreglerna. Inbjudan till vintersamlingen finner ni här i tidningen men även på vår hemsida. Håll utkik på hemsidan efter eventuella justeringar och tillägg. När vi kommit tillräckligt långt i arbetet med RAS och meiteringsreglerna så kommer vi se över möjligheten att kalla till ett medlemsmöte för att informera om arbetet kring detta. I båda dessa projekt har vi haft enkäter ute där en del av er tagit chansen att inkomma med de tankar och idéer som ni vill att vi skall beakta i fortsatt arbete. Det återstår fortfarande en hel del arbete med att sammanställa, analysera fakta och plocka fram statistik. I oktober har meriteringsgruppen på 9 personer med representanter från samtliga raser ett inbokat möte som sträcker sig över en helg då vi hoppas att mycket ramlar på plats. Därefter kommer vi att återkomma till er med mer information i hur arbetet går. En remiss kommer givetvis att gå ut i arbetet med att förankra allt bland våra medlemmar.

Samojedhund

SPHK – SVENSKA

POLARHUNDKLUBBEN

http://samojed.sphk.se
Rasklubbens PG 238354-5

Ordförande
Camilla Nyström, 073-651 18 18
Rosenlundsvägen 10, 746 93 Bålsta
ordforande.sam@sphk.se

Vice ordförande
Elisa Perkiö, 070-788 05 03
Stolpetorpsvägen 180, 691 54 Karlskoga
elisa_perkio@hotmail.com

Sekreterare
Monika Berglöf, 073-612 47 29
Färmsnäs 84, 785 43 Mockfjärd
sekreterare.sam@sphk.se

Kassör
Helen Werner, 070-412 06 83
Vretbostigen 6, 635 09 Eskilstuna
helene.wrnr@gmail.com

Ledamöter
Vakant

Anneli Jönsson, 073-083 22 16
Kollegievägen 147, 234 73 Lund
Kennel@deejasome.se

Vakant

Suppleanter
Vakant

Valberedning
Sammankallande
Michael Berglöf, 070-727 37 71
qola@msn.com

Helene Larsson, 070-377 44 56
helene@plogens.se

Eva Olsson, 070-536 80 17
eva@lejonbols.info

Och som vanligt vill vi göra er uppmärksamma på att vi behöver all hjälp vi kan få med funktionärer till vinterveckan i Furudal. Vi ser gärna att ni anmäler er tillgängliga för uppgifter så tidigt som möjligt så får vi enklare att planera allt i god tid. Håll utkik på hemsidan så skall vi försöka lägga ut en lista på de funktionärsposter vi behöver hjälp med. En kan inte gör allt men alla kan göra något och tillsammans kan vi göra massor :) Allt arbete är lika viktigt, att ordna med fika och trivsel är lika viktig som arbetet med spår å banor t.ex.

Träna ordentligt nu så ses vi i vinter vid våra prov och meriteringar. Glöm inte vikten av mängdträning, många mil i benen på hundarna innan ni kommer till start så kommer meriteringen inte vara långt borta. Ett annat tips är att inte träna för lätt, satsa på tyngre fordon och friktionsträning med hjälp av tex kätting bakom träningsvagnarna under barmarksträningen.

MVH: Camilla Nyström, ordförande rasklubben för samojed.

KALLELSE ÅRSMÖTE

Lördag 14/3 2020

SPHK's rasklubb för samojedhund kallar till årsmöte lördag 14 mars 2020 kl. 16:00

Plats: Kloten camping.
Vi återkommer med lokal senare, håll utkik på hemsidan.

Vi återkommer även med kringaktiviteter längre fram.

På dagordningen ordinarie årsmöteshandlingar.

Motioner ska, skriftligen och underskrivna vara styrelsens sekreterare tillhanda senast 15/2 2020.
Sekreterare: Monika Berglöf, Färmsnäs 84, 78543 Mockfjärd.

Min vackra Zamba

Vikten av en bra mentalitet.

2011 fick jag min första hund, en fantastisk omplacering på 11 månader, Zamba. Zamba köptes in för hon var vit och fluffig och alldeles alldeles underbar. Det jag inte visste 2011 var att Zamba bar på mycket rädslor och visade till och med hotbeteenden mot vissa människor.

Zamba tyckte speciellt att män var obehagliga och många pratade om spökåldern. Spökåldern slutade aldrig på Zamba utan hennes rädslor ökade, skotträdsla men även för miljöer, ljud och dofter. Jag sökte hjälp på brukshundsklubben, gick kurser och lyssnade på föreläsningar om hundars mentalitet. Jag grät ofta och kände mig misslyckad. Det är jobbigt att se den man älskar allra mest fly i panik, hässjande och inte kontaktbar och där står man på andra sidan kopplet och inte ens förstår vad hon flyr ifrån. Jag klandrade mej själv väldigt mycket. På den tiden tävlade vi lydnad och efter hennes första pris i gamla lydnadsettan tänkte jag att "nu, äntligen har jag miljötränat henne tillräckligt" men rädslan, den återkom.

Zamba tyckte att en utställning var rolig, för att nästa gång få fullständig panik, och än en gång inte vara kontaktbar. Efter ett tag fick jag problem när vi bodde i lägenhet, då var Zamba 4-5 år gammal och hon var rädd för bildörrar som smällde, hon blev rädd för barn som skrek och sprang, men bara ibland.

Jag försökte verkligen förstå varför, men det var alltid olika saker, situationer och människor. Det slutade med att jag köpte hus på landet, utan störning, jag slutade tävla i lydnad och rallylydnad, även om Zamba älskade det mest av allt. Jag utbildade mig till SBK instruktör och även steg 2 instruktör med inrikting på rädsla och aggression. Men Zambas rädslor fortsatte, jag kunde aldrig laga henne helt.

Zambas räddning har varit draget, det finns inga rädslor där. Hon har alltid haft ett enormt framåtdriv, målmedvetenhet och ett fantastiskt arbetshuvud. Zamba har lärt upp många hundar, hon har varit spannets grundpelare och min trygghet på tävlingsbanorna. 2018 var hon en av mina ledarhundar på WSA-VM i Sveg, hon har flertalet dragprov och ett par SM medaljer på barmark.

Visst är det fantastiskt hur en bra arbetsmoral kan dölja en bristande mentalitet? Det finns nog ingen som träffat mig eller Zamba på tävlingsbanorna som kan gissa att Zamba har alla dom brister jag beskriver ovanför. Men dom som sett oss på utställning är väl medvetna om att det inte är samma hund jag har i kopplet där.

Idag vittnar hundägare I Sverige om att 1/3 hundar bär på ljudrädsla, om inte fler. Det är en otroligt hög siffra. Att känna rädsla är en naturlig del av att vara hund, det hänger kvar redan från när hunden var varg och är en instinkt som aldrig kan avlas bort, det finns såklart även trauma, smärta och dåliga erfarenhet som kan framkalla rädslor eller aggressioner.

Självklart finns det sätt att förmildra och arbeta även med rädslor, men en hund med bristande mentalitet kommer förmodligen missuppfatta situationer fel, utan att man oftast inte vet varför genom hela sitt liv. Det är plågsamt att stå maktlös bredvid när adrenalinet pumpar på dom och långvarig rädsla skapar tillslut skador på inre organ.

Zamba är idag en lycklig sjukpensionär och jag har lärt mej otroligt mycket, framförallt vikten av en bra mentalt hund. Jag har också lärt mej vikten av att mentaltesta sina hundar. Och det gör mej besviken att inte flera väljer att testa sina avelsdjurs mentala egenskaper. På ett Bph eller MH märker man hur individens förmåga att släppa rädsla fungerar, man märker på vilket sätt hunden väljer att hantera olustiga situationer och man kan se hur miljöstark sin hund faktiskt är.

Mentala brister i skogen eller framför dragfordon framhävs inte och ibland upplever jag att man glömmer bort den mentala delen i sitt avelsarbete. Man fokuserar på snabba hundar, korrekta vinklar, mycket eller lite päls, lång eller kort nos osv, men ingen som helst fokus på det allra viktigaste -hur kommer hundar reagera och må i vardagen? Jag vill därför uppmuntra oss polarhundsägare att mentalbeskriva våra hundar, att få mer underlag och jämföra olika tester och därifrån kan vi se vilket håll respektive ras utvecklas åt. Jag tror det är viktigt med en enad front för att få fram bra hundar, att sortera ut dom hundar som tråkigt nog bär på brister.

Jag hoppas kunna skapa lite debatt inom rasklubbarna om vikten av bph, att man som uppfödare uppmuntrar sina valpköpare att testa sin hundar och som hundägare hjälper sin uppfödare framåt i avelsarbetet.

Min egen uppfödare till 2 av mina egna hundar har tidigare bokat bph som en kennelträff, det blev en väldigt uppskattad dag av oss valpköpare, det kan vara ett tips.

Väl mött! Isabell Karlsson Rydell, kennel Zatemis

INBJUDAN TILL

Samojedernas vintersamling 2020

Vid Ore camping i Furudal

http://sphk.se/samojed/
http://www.sphksamojedfurudal.n.nu

Världens största vintersamling för samojedhundar och deras ägare. Nordiska mästerskapen i drag för samojedhund, dragprov, utställning, middag, m.m.

Vi hoppas på en snörik vinter i en trevlig samvaro bland fyrbenta och tvåbenta vänner.

2020-02-06 till 2020-02-14

VARMT VÄLKOMNA!

PRELIMINÄRT PROGRAM SAMOJEDERNAS VINTERVECKA 2020

OBS - Eventuellt kan mindre justeringar komma att göras.
Genom anmälan till någon av aktiviteterna under veckan är du medveten om att du kan komma att tilldelas en arbetsuppgift under arrangemangsveckan.

Torsdagen 6 februari 2020

13:00	Rallylydnad
15:30	Ringträning
18:00	Grillning i grillstugan för de som vill. Alla tar med sin egen mat.

Fredagen 7 februari 2020

08:00 – 08:30	Sekretariatet öppet för vaccinationskontroll mm inför utställningen
09:00	Utställning. Barn med hund hålls innan finalerna, dvs när bedömningen är klar Finalerna börjar så snart bedömningen är klar
16:30 – 17:00	Sekretariatet öppet för vaccinationskontroll mm inför dragtävlingarna Alla meriteringslappar till både DP10, DP20 och DP60 ska lämnas in **DATASKRIVNA**, och i 2 exemplar per start. Utan korrekt inlämnad meriteringsblankett får man inte starta.
18:30	**OBS!** Obligatoriskt förarmöte med utdelning av startnummer och bangenomgång för DP10 och DP20.

Lördagen den 8 februari 2020

10:00	DP20 Dragtävlingens första start och direkt efter startar DP10.
15:00	Barnrace

Söndagen den 9 februari 2020

10:00	DP20 Dragtävlingens första start och direkt efter startar DP10.
17:30	Bankett/gemensam middag & Prisutdelning (DP20 + årets hundar + championat), Rådhusets samlingslokal.

Måndagen den 10 februari 2020

11:00	Skidteknikkurs med Lennart Andersson
16:00 – 17:30	Uppfödarmöte i rådhusets samlingslokal

Tisdag den 11 februari 2020

13:00	**OBS!** Obligatoriskt förarmöte med utdelning av startnummer och bangenomgång för DP60.
16:00	Dragprov 60, Furudal. OBS DP60 startar i dagsljus och målgång sker i mörker.

Onsdagen den 12 februari 2020

16:00	Dragprov 60, Furudal. . OBS DP60 startar i dagsljus och målgång sker i mörker.

Torsdagen den 13 februari 2020

10:00	Prisutdelning DP60 vid receptionen

RALLYLYDNAD

Torsdagen den 6 februari 2020 klockan 13:00 Instruktör: Isabell Karlsson Rydell

Anmälan senast den 18/1-2020 till sekreterare Monika på mail sekreterare.sam@sphk.se Det är gratis men bra om man föranmäler att man vill delta.

UTSTÄLLNING - RASSPECIAL FÖR SAMOJEDHUND

Fredagen den 7 februari 2020

Plats: Ore Fritids stugby & camping, Furudal
Domare: Arvid Göransson.
Anmälan: Via SKK's blankett "tävlingsanmälan" eller mail: samojedutst@gmail.com
Anmälan skickas antingen via post till: Helene Werner, Vretbostigen 6, 63509 Eskilstuna eller via mail.
Vid anmälan via email ska det komma en bekräftelse inom 3 dagar. Övriga upplysningar Helene 070-412 06 83.

För utlandsägd hund påminns om att kopia på registeringsbeviset ska skickas med anmälan.

Sista anmälnings- & betalningsdag: 2020-01-13 Inbetalning sker till SPHK's rasklubbs postgiro 23 83 54-5

Anmälningsavgifter:

Valpklass 4-6 mån, 6-9 mån	230:-
Junior-, unghunds-, bruks-, öppen- & championklass	380:-
Veteranklass 8-10 år	330:-
Veteranklass över 10 år	gratis
Fr.o.m. 3:e anmälan i fullbetalande klass	230:-

Ni som har vandringspriser till utställningen, kom ihåg att ta med dessa! Skall lämnas in i sekretariatet innan utställningen.
För mer information om hela veckans arrangemang, se Furudals egen hemsida: http://www.sphksamojedfurudal.n.nu/ Du hittar den också via sphk.se/samojed

TÄVLINGAR OCH MERITERINGAR

Oredraget, DP20+ 8-9 februari 2020
Nordisk stil, slädhundstil 4- och 6-spann. Meriteringstillfälle DP20+. Linkörning

DP10 anordnas lördag och söndag (8 och 9 februari 2020)
DP10 startar på lördagen och söndagen direkt efter alla ekipage i DP20 startat. Övrigt se respektive dag för starttid.

DP60 anordnas tisdag- onsdag (11-12 februari). OBS DP60 kommer att köras med start i dagsljus och målgång i mörker.

Startavgifter i SEK

Oredraget inkl. DP20+	630
Linkörning/motionsklass	480
DP10	330/tillfälle
DP60	730

Anmälningar till: Linda Almquist på mail: snotrollens@gmail.com

Sista anmälnings- och betalningsdag: fredag 18 januari 2020. Fler DP10 kan efteranmälas fram till en dag innan start utan efteranmälningskostnad (OBS ett DP10/hund måste anmälas i förväg).

Betalning sker till SPHK samojeds **PG: 23 83 54-5**. Ange namn och vilken tävling/DP som avses. **OBS!** Alla meriteringslappar skall vara dataskrivna och lämnas i två exemplar inför DP10, DP20 & DP60. Korrekt meriteringslapp måste lämnas annars får man inte starta. Så kolla noga så registreringsnummer blir rätt- var noga med att en del har S och andra SE i sitt registreringsnummer. Tävlingarna körs enligt IFSS-regler och de nationella tilläggsreglerna. För dragproven (DP) gäller SPHK:s meriteringsregler. Tävlingslicens, grönt kort och medlemskap är ett måste för att få starta.

Samtliga hundar ska vara chipmärkta.

Utlandsägd hund: Kopia på registeringsbevis ska sändas med anmälan till dragtävlingarna.

Ni som har vandringspriser till dragtävlingarna, kom ihåg att ta med dessa! Skall lämnas in i sekretariatet vid ordinarie öppettid

UNGDOMSDRAG MED SAMOJED

Lördag och söndag 8-9/2 2020.

Det kommer att finnas en kortare sträcka för ungdomarna. De klasser vi kommer att ha i Furudal är från 13 år. Både pulkastil och slädhundstil. Yngre barn hänvisas till barnracet. Det krävs att du som förare har tagit grönt kort och om du är 15 år eller äldre även tävlingslicens. Regler för ungdomar/juniorer enligt svenska draghundsportförbundet.

Följande klasser kommer att köras på lördag och söndag:

Slädhundstil
3Y (äldre ungdom) 13 t.o.m. 14 år. Spannstorlek maximalt tre (3) hundar.
4J (4-spann junior) 15 t.o.m.16 år.
Hjälm ska bäras, minimikrav är godkänd cykelhjälm eller hockeyhjälm

Pulkastil
Ungdomsklasser: MSY/WSY (lina), MPY/WPY (pulka), ålder 13 t.o.m. 16 år.
Juniorklasser: MSJ/WSJ (lina), MPJ/WPJ (pulka), 17 t.o.m. 20 år.

Det är endagarstävling, men det finns tillfälle att köra både på lördag och söndag. Priset är 200 kr per start.

Din anmälan mailas till Linda Almqvist på hennes mailadress snotrollens@gmail.com senast den 18 januari 2020 . Om du har några funderingar kan du maila dina frågor till Monika Berglöf på monika_101@hotmail.com Om du inte har fått bekräftelse på din anmälan eller fråga inom fem dagar kontakta oss igen.

BARNRACE

Lördag 8/2 2020. KL 15:00

Välkomna alla barn till Samojedveckans barnrace! Alla barn är välkomna att delta på barn race på sjön kl. 15.00

Ta med dig hund, valfritt fordon och såklart mamma eller pappa! Alla som vill delta samlas på sjön.

Anmälan: senast 18/1 2020 till Monika Berglöf via mail. Skriv namn och ålder på barnet samt kontaktuppgifter till förälder. Monika_101@hotmail.com

Kostnad för deltagande är 50 kr som sätts in på **SPHK's rasklubbs postgiro 23 83 54-5 och märk med barnrace samt ert namn.**

Vid frågor ring Monika Berglöf på 073-6124729 Varmt välkomna!

BANKETT/GEMENSAM MIDDAG - SAMT PRISUTDELNING

Söndag 9/2 2020 Kl 17:30

Plats: Rådhusets samlingslokal (Samma gamla vanliga lokal).

I år kommer maten tillagas av vår medlem Helene Larsson, pris och meny meddelas lite längre fram.

Anmälan via formuläret på arrangemangets egen hemsida.
http://www.sphksamojedfurudal.n.nu

Betalning sker till SPHK samojeds **PG: 23 83 54-5**. Ange namn + middag. Det kommer inte gå att efteranmäla till middagen på plats, anmälan senast 18/1-2020

Anmälan via webformulär och matinformation via webben på:
http://www.sphksamojedfurudal.n.nu/middag

Pris och meny anslås på hemsidan.

SKIDTEKNIKKURS

Måndagen den 10 februari 2020 klockan 11:00 först klassisk åkning och efter det ca 12:00 skateåkning.
Instruktör: Lennart Andersson

Ta med ovallade skidor eller skidor med endast glidvalla på.

Anmälan senast den 18/1-2020 till sekreterare Monika på mail:
sekreterare.sam@sphk.se. Det är gratis att delta men bra om man föranmäler att man vill delta samt vilken skidteknik man vill åka. Går givetvis bra att deltaga på både skate och klassiskt om man vill.

UPPFÖDARMÖTE

Måndag 10/2 2020. Kl: 16:00

Plats: Rådhusets samlingslokal.

Skicka gärna in ämnen och frågor som bör avhandlas under detta möte till Camilla Nyström, ordforande.sam@sphk.se

Tillbakablick på de meriterande tävlingarna för siberian husky vintern 2019

I väntan på den kommande vinterns slädtävlingar tänkte vi, som jobbade som meriteringssekreterare för SH 2019, att det kunde vara roligt att presentera en summering av förra vinterns meriterande tävlingar. Sammanlagt genomfördes fem meriterande tävlingar. En sjätte tävling, Tobacco Trail, var planerad men arrangören fick tyvärr ställa in den.

Det är glädjande att se vilken fin uppslutning det är på våra meriteringstillfällen. Det är ju en hel del som ska falla på plats under hösten och vintern för att man ska känna sig redo för att stå på startlinjen med sina hundar. Förhoppningsvis kan vi bli ännu några fler under kommande säsonger.

I sammanställningen kan man se hur många spann och hundar som varit med på tävlingarna, både totalt och fördelat på de olika klasserna. Här framgår också antalet 1:a och 2:a pris. Vill man se vilka hundar som tagit meriteringspriser så finns de uppgifterna på SKK's hunddata.

Sammanlagt på de fem tävlingarna startade 99 spann i meriterande klasser - 53% i sprintklass, 43% i medeldistans och 4% i långdistans.

På våra tävlingar har vi också 2-spannsklass. Den klassen är visserligen inte meriterande men den är en del i tävlingarna och ska förstås vara med i sammanställningen:

Tävlingar 2019	Sp2
Åsarna	4
Nornäs	2
Gafsele	4
Polardistans	0
Kiruna	0
Total	**10**

Siberian husky

SPHK – SVENSKA
POLARHUNDKLUBBEN

www.sphk.se/siberian-husky
Bankgiro nr: 751-6289

Ordförande
Ylwa Malmberg,
076-221 11 11
kennelsnowstreams@gmail.com

Vice ordförande
Lotta Antoniusson,
Tel: 070-647 59 49
E-post: lottanaprapat@gmail.com

Sekreterare
Agneta Nilsson Hörnlund,
070-548 93 09
sekreterare.sh@sphk.se

Ledamot
Maria Pålsson
073-332 23 96
Maria.palsson.se@gmail.com

Marlene Karlsson
marlene@yabasta.se

Suppleant
Jenny Larsson, 1e suppleant, kassör
070 205 65 29
Jennylar1@hotmail.com

Eva-Maria Taavo, 2e suppleant
073-821 06 78
mountain.madness@outlook.com

Revisorer
Freddie Åkerlind
Sverker Björk

Revisorsuppleanter
Börje Jansson
Anna Kling

Utställningssekreterare
Marita Pettersson Nilsson

Meriteringssekreterare
Maria Pålsson och Mari Lilja

Antal spann:

Tävlingar 2019	Sp4	Sp6	Sp8	LMD	UMD	LLD	ULD	Antal spann
Åsarna	9	6	4					19
Nornäs	8	3		7	7			25
Gafsele	8	6		3				17
Polardistans					25	4		29
Kiruna	5	4						9
Total	**30**	**19**	**4**	**10**	**32**	**4**	**0**	**99**

Totalt stod 620 glada hundar på startlinjerna – 43% av dessa tävlade i sprint, 52% i medeldistans och 5% i långdistans. Dessa fantastiska vovvar!

Antal hundar:

Tävlingar 2019	Sp4	Sp6	Sp8	LMD	UMD	LLD	ULD	Antal hundar
Åsarna	36	36	31					103
Nornäs	32	18		42	69			161
Gafsele	32	35		18				85
Polardistans					195	32		227
Kiruna	20	24						44
Total	**120**	**113**	**31**	**60**	**264**	**32**	**0**	**620**

Antal meriteringspriser per spann:

Tävlingar 2019	1:a pris	2:a pris
Åsarna	7	6
Nornäs	8	4
Gafsele	7	2
Polardistans	5	2
Kiruna	4	2
Total	**31**	**16**

Med detta sätter vi som meriteringssekreterare punkt för vintersäsongen 2019. Om någon har frågor eller funderingar kring materialet så hör bara av er till oss: mari.lilja@unayok.se eller maria.palsson.se@gmail.com.

Nu får vi blicka framåt mot den kommande vinterns arrangemang och hoppas att vi är många som kommer att ses i tävlingsspåren!

Hoppas också alla får en fin höst och vinter tillsammans med sina vovvar!
//Mari & Maria

Hej!

När ni läser ledarna för de olika rasklubbarna så ser ni att det finns en hel del likheter i styrelsearbetet och att jobba med en specifik ras. Just nu jobbar vi gemensamt med revidering av meriteringsregler, kikar på statistik m.m . Vi planerar för vinteraktiviteter och meriteringar. Vi nämner alla behovet av att hjälpas åt både inom olika styrelser men även att du som medlem är välkommen att både delta på arrangemang och erbjuda en hjälpande hand i aktiviteten. Vi inom rasklubben för grönlandshund vill så klart lägga tid på rasarbetet men vi vill även finnas nära och vara tillgänglig för dig med grönlandshund

Nu är vi i en härlig tid, det finns arrangemang planerade, se separata annonser och höstträningen är igång, kika i aktivitetskalendern och på hemsidan för aktuell info. Vi hoppas att ni har möjlighet att komma på vinterträffen i Hamra v 4 med både årsmöte, meritering och trivsel, kanske fjälltäffen kan locka till en utflykt eller något annat under kommande säsong.

//Helen

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE

Medlemmar i SPHK's rasklubb för grönlandshund kallas härmed till årsmöte fredagen den 24 januari 2020 kl. 20.00, plats bystugan i Hamra. Motioner till årsmötet skall vara rasklubbens sekreterare tillhanda senast 4 veckor före årsmötet.
Sekreterare Sofia Wallins mail adress är: sekreterare.grl@sphk.se

Hamra ligger längs riksväg 310 mellan Västbacka (E45) och Los och bystugans koordinater är 61o39'35.00"N, 14o59'56.14"Ö

Välkomna!

Grönlandshund

SPHK – SVENSKA
POLARHUNDKLUBBEN

www.gronlandshund.sphk.se

Ordförande
Helen Söderström, 076-14 65 131
Hedsvedjevägen 30, 961 44 Boden
ordforande.grl@sphk.se

Sekreterare
Sofia Wallin,
sekreterare.grl@sphk.se

Kassör
Reiné Taekema, 0174-261 04, 070-88 77 005
Upplands-Väsby 22, 740 10 Almunge
mejtaekema@telia.com

Ledamot
Carina Olsson, 070-760 46 76
micambox303@hotmail.se

Helénè Ouchterlony, 070-334 65 39
frankochhelene@telia.com

Suppleant
Boel Malmström

Valpförmedlare & ev ompl.
Maria Lütken, 070-251 42 01

Monica Hjelm, 072-743 32 99

Repr. SPHK valberedning
Hélène Ouchterlony, 070-334 65 39

Meriteringssekreterare
Lennart Andersson

Valberedning
Melissa Hermans-Sterken

Amanda Vikner.

Höstträff 12-13 oktober vid Aldersjön i Boden

Två dagar med barmarkskörning efter snitslade vägar och skogsstigar.

Möjlighet att låna vagn/cykel eller fyrhjuling kommer att finnas, gemensam grillning och övernattning i eget tält för de som har möjlighet att stanna över natten.

Samling vid Aldersjön från kl 10.00, möjlighet att få beskrivning av banor och hjälp att komma igång för den som är ny i sammanhanget kommer att finnas hela dagarna.

Se utförlig info på Övre Norras hemsida och på face book.

Kontakt: Helen Söderström 076 14 65131

Varmt Välkomna!

40 år med grönlandshund

Idag är det den 1 juni 2019 och det betyder att det är på dagen exakt 40 år sedan jag (senare vi) fick hem min första grönlandshund, Viddja.

Bakgrunden till att jag blev grönlandshundsägare var att jag under hela mitt liv hade velat ha hund men läget hade inte varit det riktigt rätta. Någonstans i skiftet mellan 60- och 70 talet gjorde jag min första fjällvandring och det visade sig vara en beroendeframkallande drog. Jag var fast och under de kommande åren kom jag att göra ett stort antal turer sommar som vinter. I samband med en tur i Sarek 1976 kom jag i kontakt med ett 3-spann med grönlandshundar och därmed hade jag hittat ”hem”.

Några erfarenheter och minnen från de 40 åren

1. **Allmänt**
Vi fann ganska snabbt att ett 3-spann med hanhundar var optimalt för oss när vi var ute på fjällturer. Vi kunde då ha med allt vi behövde för upp till minst två veckor, utan att vi behövde bära något själva. Det innebar att vi köpte en ny valp ungefär vart 3:e år. Vi kom därigenom aldrig att stå utan ett fungerande spann exempelvis på grund av att flera av dem blev gamla samtidigt. Det innebar också att vi genom åren har kommit att ha 3-5 hundar. Tre i ”arbetsför” ålder, plus en pensionär och/eller en valp/unghund.

Jag/vi har alltid sökt efter valpar som har förväntats bli av den större typen och detta av den enkla anledningen att de större hundarna blir starkare, alla andra förutsättningar lika och vi får därför med oss mer last på färre hundar. Det är många som inte vill ha de större hundarna för de anses ha lättare att trampa igenom snön och därmed bli sämre på att ta sig fram. Detta är inget som jag har upplevt, vare sig på turer eller i tävlingsspåret och skulle jag, av de hundar jag ha haft, sätta ihop ett ”drömtrespann” så skulle Parrahs (71 cm hög och 44 kg) vara given och för-

modligen även Gosuk (68 cm och 44 kg). Eventuellt skulle jag byta ut Gosuk mot Kisak, Dersju eller Bore, eftersom dessa tre är de bästa travare som vi har haft och de var/är ju trots allt inga små hundar. Alla tre låg/ligger i intervallet 35-38 kg och ca. 64-66 cm i mankhöjd. Arri skulle jag förmodligen välj som ledarhund mycket pga. hans stabila mentalitet och arbetsvilja, men det finns några till som skulle kunna ta den platsen, bl.a. Nova, som var en stor och stark tik.

Den absolut största upplevelsen av våra hundar har vi fått under våra fjällturer och det beror på att vi då umgås dygnet runt med hundarna. På dagarna kämpar vi tillsammans i växlande förhållanden, både när det gäller väder och natur och på nätterna är det bara en tunn tältduk som skiljer oss åt, så vi hör varandra och jag slutar aldrig att imponeras av den otroliga arbetsvilja som hundarna har exempelvis i djupsnö där man nästan bara ser deras öron och svans. Var får de drivet ifrån? När man sedan har slagit läger, sitter och njuter av en kopp nykokt kaffe och ser sina hundar rulla ihop sig, trötta och nöjda, då känns livet oerhört bra och jag hoppas verkligen att alla grönlandshundsägare skall ge sig ut på fjället med sina hundar för att se hur bra de fungerar när de är i sitt rätta element. **Det slår allt annat!** Förresten hoprullade? Är det bra väder ligger de gärna en stund helt utsträckta på snön och ser ut att njuta av det. Förmodligen behöver de svalka ner sig och detta även om temperaturen ligger långt under nollstrecket. Vid hårt väder rullar de dock ihop sig och vänder bildligt talat skitvädret ryggen.

Våra hundar har haft en fantastisk förmåga att undvika faror när man är ute på tur. På något för mig obegripligt sätt kan de exempelvis undvika att gå ner sig i de vakar som finns i jokkar/bäckar, vakar som ofta är täckta med ett snölock. Endast vid ett tillfälle har de missat ett sådant lock och det slutade med att släden stod väl förankrad i jokkens grusbotten. Nu var det lågvatten så packningen kom aldrig ner i vattnet, men det var inte helt lätt att få upp eländet ur jokken, utan att blöta ner sig själv. Med hjälp av alla våra krafter och tillkallelse av undre världens alla varelser så lyckades det dock till slut.

Hundarna har också en fantastisk förmåga att följa spår som de tidigare har gått. Några gånger har vi tvingats vända pga. hårt väder och då har jag kunnat konstatera att de har gått nästa exakt i bakspåret eftersom jag på hårda snöytor, där drivsnön inte fastnar, har kunnat se spår av slädens styrmedar. Detta minne av tidigare turer har de dessutom kvar under många år. Ett bra exempel på det är en tur som vi startade i Vålådalen med ett första stopp i Stensdalsstugan. Vi startade från Vålådalen vid 17-tiden i mörker och detta var före den moderna pannlampans tid (dåtida pannlampor gav ett mycket dåligt ljus och batterierna tog snabbt slut), så det var mörkt. Vi hade gått sträckan ganska många gånger, så jag räknade med att vi/Nallo skulle hitta ändå. Nu var det verkligen nermörkt denna kväll, så, så där helt säker på var vi var, det var jag inte. Däremot var nog Nallo det, för han knogade på där längst fram och med jämna mellanrum kände jag igen något i naturen så att jag visste att vi var på rätt väg. Plötslig stannade Nallo och vi undrade varför. Det visade sig då att han stod vi det träd där vi brukade koppla upp honom när vi besökte Stensdalen!

2. **Vinter- och sommarturer**
Våra vinterturer har vi huvudsakligen genomfört i Jämtlands- och Norrbottensfjällen. Jämtlandsfjällen och då helst Lunndörr- och Bunnerfjälls-områdena har gällt när vi inte har haft tillräckligt med tid för den betydligt längre resan upp till Norrbottensfjällen. Klart är dock att de största upplevelserna har vi fått i den Norrbottniska fjällvärden och skall jag ta fram någon riktigt fin upplevelse så hör turen genom Laevasvaggi till höjdpunkterna. Dalgången ligger parallellt och norr om Vistasvagge i Kebnekaisefjällen. Den ligger lite ”off” i förhållande till de stora stråken och några spår efter tidigare besökare såg vi inte. En hård botten med 5-10 cm lössnö ovanpå gjorde inte saken sämre.

Sommarvandringar har vi också prövat på, utan att det har fallit oss i smaken. Under de turer vi har gjort har en hund slukat en myggspiral(!), med förgiftning som följd. Vi tvingade i honom kolpulver, vilket förmodligen räddade livet på hunden, men turen var naturligvis förstörd. En annan av våra juveler åt upp fruktkroppen av en saprofyt, vars namn jag just nu inte får fram ur arkivet, även den med förgiftning och avbruten tur som följd. Lägg till detta – lunginflammation och slutligen ett kraftigt bakterieangrepp på en av hundarna (under packväskorna), så förstår ni kanske att sommarvandringar inte har varit någon positiv upplevelse för oss. Svårighet att sätta fast

hundarna under nätterna om man vill undvika att ligga i björkskogen, samt den mindre angenäma upplevelsen av att ha någon eller några dragidioter framför sig när man går med ryggsäck i svår terräng, har gjort att vi numera avstår från sommarvandringar med hund.

3. **Tävlingar**
När jag började mitt ”hundliv” hade jag inga tankar på att tävla. Jag fann dock ganska snart att jag tyckte att det var roligt så det har blivit en hel del av den varan genom åren. Jag har alltid tävlat i nordisk stil av den enkla anledningen att vi aldrig har haft speciellt många hundar och att jag tycker att skidåkning är bland det roligaste och mest avkopplande som finns. Det bästa tävlingsminnet jag har är när jag genomförde Polardistans 300 km i 1-spann med Kimik. Utan att stressa och med gott humör arbetade vi oss metodiskt fram och gick i mål på en bra tid (ca. 48 timmar exkl. obligatorisk vila på 6 timmar). Detta, att genomföra tävling på det sätt vi gjorde och med enbart en hund, blev för mig en stor upplevelse. Till detta skall läggas att Kimik utifrån sin exteriör knappast skulle bedömas som en hund som kunde springa långt. Han kompenserade dock brister i sin exteriör med ett fantastiskt ”draghuvud”, något som ju ingen kan se från utsidan.

4. **Utställningar**
Jag visste ingenting om utställningar innan jag köpte min första hund. Åren har dock lärt mig vad syftet är med denna verksamhet och min uppfattning om utställningar är idag att de är en given del i ett seriöst rasarbete. De olika hundraserna definieras till exteriör och funktion och det innebär att vi måste arbeta med båda dessa faktorer om vi vill behålla de renrasiga hundarna. Ur ett rasperspektiv anser jag vidare att det är kvalitetsbedömningen som är det intressanta. Det efterföljande ”tävlingsmomentet” ser jag mer som ett moment för att tillfredsställa allas vår tävlingslust.

5. **Skador och problem**
Helt problemfritt har de 40 åren naturligtvis inte varit och det började med vår första hund Viddja. När Viddja var ca 1 år var jag på en tur i Jämtlandsfjällen och låg för tillfället fastblåst i Vålåstugan. På kvällen när jag gick ut för att mata henne stod hon som en bildstod och stirrade rakt framför sig, fullständigt okontaktbar. Efter någon sekund föll hon ner på sidan låg där och krampade. Det blev självklart ett veterinärbesök så snart vi kommit hem och då konstaterades att hon hade haft ett epileptiskt anfall. Under sitt andra levnadsår fick hon ytterligare 2 kraftiga anfall men därefter kunde vi endast se antydningar till anfall.

Andra problem som vi har haft genom åren och som likt epilepsin kanske kan hänföras till genetiskt arv är tyroxinbrist hos två av hundarna, två hundar med grad C på en av höfterna. En av dessa hundar fick vid ny röntgen B på båda sidor. Dålig mentalitet på två av hundarna och då speciellt på Kisak. Det märkliga var att Kisak aldrig ställde till problem ute i spåren, vars sig det var tävling eller tur, utan det var hemma i hundgården det uppstod slagsmål.

Bland de problem som inte kan hänföras till ärftliga har några av våra hundar drabbats av fukteksem, den fästingburna infektionen erlichios (jag tror att den heter något annat idag), några som fick s.k. slickgranulon och så diverse hältor och liknande mindre skador som vila avhjälpte.

Genomsnittsåldern för de 11 hundar som har gått ur tiden är 10 år och 10 månader. Räknar jag enbart på de 7 hundar som har levt ”livet ut” så blir genomsnittsåldern 12 år och 4 månader. De som har dött i förtid har gjort det p.g.a, cancersjukdom och skador. Äldst av våra hundar är det (hittills) Nova som har blivit med sina 14 år och 8 månader.

6. **Träning**
Eftersom vi bor i Mälardalen har huvuddelen av vår träning skett på barmark och med hjälp av cykel. Man får helt enkelt leva efter Kajsa Vargs princip och ta det man har.

När vi tränar kör vi en till tre hundar framför cykeln och vi använder oss av mountainbikes. Jag har provat med fyra, men då blir man för lätt i förhållande till hundarnas dragkraft för att kunna få stopp om så skulle vara nödvändigt, men kul var det.

Draglinan har vi fäst i styrhuvudet så att vi kan ha båda händerna på styret. Distanserna som vi har tränat och tränar har varierat väldigt mycket under åren och naturligtvis med årstid, från ca 5 km tidig höst upp till ca 30 km under säsong. Under de år som Polardistans 300 var målet för tävlingssäsongen var de längsta träningsrundorna 65-70 kilometer, så då gällde det att ha tränat upp sittfläsket, för sadlarna är ju inga under av komfort.

7. **Några egenskaper hos våra hundar.**
När det gäller hundarna så har de varit precis som rasen är och förhoppningsvis skall fortsätta att vara, dvs. säga en salig blandning av storlek, färg och karaktär. En genomgång av några egenskaper i denna saliga blandning ger:
- Höjden hos våra hanhundar har varierat från 60 cm (Nallo) till 71 cm (Parrahs) och för våra tikar från 56 cm (Viddja) till 62 cm (Nova).
- Vikten har på motsvarande sätt varierat från 30 kg (Nallo) till 44 kg (Parrahs och Gosuk) och från 27 kg (Viddja) till 33 kg (Nova).
- Vi har haft alla möjliga färger och färgkombinationer.
- Mycket öppna hundar (Niak), till den extrema motsatsen (Parrahs).
- Alla hundar har betraktat och betraktar ”allt” som rör sig som jaktbart vilt, inklusive robotgräsklippare och skotrar. Jaga skotrar som de upptäcker på långt håll har dock ibland ställt till med problem då det inte har varit säkert att vi har varit på väg åt samma håll som skotrarna!
- Vad vi aldrig har haft är hundar med aggressivitet mot människor och väldigt lite problem mot andra hundar. Kisak var vårt stora problembarn och startade ett antal slagsmål hemma i hundgården, eller när vi var ute och rastade eller tränade våra hundar. Även Kimik skapade en del problem men i betydligt mindre omfattning. Kisak fick oss också att inse vikten av att välja uppfödare som hade en uttänkt avelsstrategi där slagsmålsbeteenden var bannlysta medan bruksegenskaperna var det primära och med bruksegenskaperna menar jag arbetsvilja och att hundarna skall kunna umgås med andra hundar i och utanför hundgården. Jag insåg också att våra norska vänner ansåg det självklart att spann skall kunna mötas i trånga spår utan problem. Dessa insikter gjorde att vi började köpa hundar i Norge och vi fick därmed hundar med en mycket bättre mentalitet än den Kisak hade. Sedan dess har utvecklingen varit mycket positiv även i Sverige och idag vill jag påstå att vi inte har större problem med aggressiva hundar än någon annan ras.

Några funderingar som jag har burit på under kortare eller längre tid.

1. **Grönlandshundens exteriör och storlek, några exempel på funderingar.**
Jag har ibland ett intryck av att öronen på våra grönlandshundar blir större och större. Är det bara en villfarelse, eller är det faktiskt så? En annan upplevelse är att det blir allt mer sällsynt med stora hundar (mankhöjd 67-68 cm och uppåt). Jag är naturligtvis jävig i denna fråga eftersom jag vill ha stora hundar, men hur ligger det egentligen till?

Vid utställningar bedöms bl.a. hundarnas tassar och det finns ofta en mycket bestämd uppfattning om hur tassarna skall se ut. Utifrån de erfarenheter som jag har från tävlingar och turkörning och många mils träning så har jag inte kunnat se någon skillnad i hundarnas förmåga att arbeta som jag kan hänföra till tassarnas utseende. Det är väl som med ett bildäck, tittar man från sidan får man ingen infor-

mation om däckets egenskaper, mönstret ger lite, men de viktigaste faktorerna för däckets egenskaper syns inte utanpå. Så min fråga blir – vad är egentligen en bra tass?

2. **Hundarnas rörelser**
En annan fråga som jag har funderat en hel del på är vad ett effektivt steg egentligen är och därmed hur våra hundars rörelse skall bedömas vid utställning. Komplexiteten i denna fråga är stor och blir inte mindre av att hundarnas rörelser helst borde bedömas när de är belastade/drar på något, samt att hundarnas förmåga framför släden till så stor del bestäms av vad de har bakom pannbenet. Några tankar på bra rörelser har jag fått när jag har tittat på travhästar (i TV) och kunnat konstatera att de kan röra sig ganska olika och ändå vara framgångsrika. Jag diskuterade frågan med Annika Uppström en gång och hon tittade på hur långt hunden kom på ett steg och menade att ju längre hunden kom desto bättre steg hade hunden (Brasklapp: om jag nu minns rätt). Jag är benägen att hålla med hennes om detta, men känner ändå viss tvivel. Är det ur energisynpunkt bra att komma så långt som möjligt på varje steg, även när man skall förflytta sig över långa avstånd, eller kan ett något kortare steg vara mer energieffektivt? Det vore mycket intressant om det fanns någon som ur ett biomekaniskt resonemang kunde beskriva det effektivaste steget för en hund som skall röra sig över medellånga till långa distanser och samtidigt dra en last.

3. **Meriteringar**
Meriteringar har under de senaste åren tagit en allt mer central roll när det gäller aktiviteter inom klubben och bjuder någon in till en vinteraktivitet/tävling och den inte innebär möjlighet att meritera, så blir deltagarantalet mycket lågt. Varför har det blivit så? Jag har en anteckning om att jag redan 1991 gjorde ett dragprov (meritering) och då och under många år därefter, var diskussionen omkring meritering mycket liten. Under de senaste 5 åren har meriteringar och diskussionen omkring meriteringar, enligt min mening, fått oproportionellt stor plats i våra diskussioner/verksamhet. Kan och vill vi ändra på det?

4. **Rasens särart**
Från det jag köpte min första hund tills för några år sedan hade polarhundar dispens från att hundkojorna skulle vara isolerade. Detta har nu försvunnit och vi tvingas idag bygga isolerade kojor, stora som slott, till våra hundar och skall vi följa lagen så får de heller inte vila direkt i snön, utan skall ha något isolerande att ligga på. Jag förstår inte hur detta har gått till och kan konstatera två saker:
1/ Med nuvarande lagstiftning kan vi inte leva upp till klubbens stadgar som bl.a. säger att rasklubbens skall arbeta för att behålla hundens särart. Vad är då denna särart om inte köldtålighet, för att dra en släde kan alla hundar om än olika framgångsrikt.

2/ Jag har för mig att svensk statsförvaltning *skall vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (*ej säker på att detta är exakt korrekt skrivning, men innebörden är den samma*)*. Jag undrar just vilken vetenskapliga grund och/eller beprövad erfarenhet som säger att en grönlandshund måste ha isolerade kojor och vila på halm och inte direkt i snö för att inte ta skada och vill myndigheten få tag på beprövad erfarenhet kan de ju alltid göra ett studiebesök på Grönland. Jag tror och är övertygad om att berörd myndighet inte kan visa på vare sig någon vetenskaplig grund eller beprövad

erfarenhet för sitt beslut. Jag tror helt fullt och fast att beslutet enbart grundar sig på allmänt tyckande.

Avslutningsvis
Vad är då det sämsta med grönlandshundar? Det är maj, juni, juli och augusti för då är det ofta för varmt här nere i Mälardalen för att köra hundarna och då blir det koppelrastning.

Vad är då det bästa med grönlandshundar? Det är längre fjällturer med övernattning i tält och därmed umgänge med hundarna 24 timmar om dygnet, plus vetskapen att den bästa turen har jag fortfarande framför mig.

Det finns naturligtvis mycket mer som har hänt och som jag har funderat över, men det får räcka för nu.

Lennart Andersson, Bålsta

Rasklubben för grönlandshund inbjuder till meriteringar i Hamra 23-26 januari 2020

GRÖNLANDSHUNDSMERITEN - DP 60 (2 x 30 km)

Meriteringstillfälle för grönlandshund, alaskan malamute*/ och samojedhund*/.
Heat 1: fredagen den 24/1 Första start kl. 09.00
Heat 2: lördagen den 25/1. Första start kl. 09.00
Förarmöte hålls i bystugan torsdag 23/1 kl. 21:00.

KLASSER
Pulka stil: 1-4 spann.
Slädhundstil: 1-6 hundar.
Vikter: samtliga spann kör med vikter enligt meriteringsreglerna.

ANMÄLAN OCH PRIS
Mer info om anmälan kommer till nästa annons
Sista anmälnings- och betalningsdag: måndag 30 december
Efteranmälan möjlig fram t.o.m. onsdagen den 15januari 2020

GRÖNLANDSLÖPET – DP 10 (10 km)

SÖNDAG 26/1. Grönlandslöpet har en lång tradition och var från början en opretentiös uppstartstävling för säsongen. Numera är Grönlandslöpet även ett meriteringstillfälle för grönlandshund, alaskan malamute*/ och samojedhund*/

KLASSER
Pulka stil: 1-4 spann, vid meritering enbart 1-spann.
Slädhundstil: max 8 hundar, vid meritering enbart 1-spann.
Vikter: samtliga spann kör med vikter enligt meriteringsreglerna.

ANMÄLAN OCH PRIS
Mer info om anmälan kommer till nästa annons

*/Förutsatt att meriteringstillfället blir godkänt av aktuella rasklubbar

I skrivande stund pågår arbete med meriteringstillfällen inom rasklubbarna och möjligen blir Hamra även ett tillfälle för medeldistans för Siberian husky */

HAMRA
Hamra är en högt belägen by som ligger längs väg 310 mellan Västbacka och Los, norr om Orsa Finnmark. Här finns milsvida skogar och bra hundkörarterräng. Årets träff börjar torsdagen den 18/1 och avslutas söndagen den 21/1. Den som vill komma tidigare för att få köra mera hund har möjlighet till det. Här finns både kortare och längre spår.
Vi kommer att ha tillgång till bystugan som ligger intill Hemsjön från onsdag kväll. Där kommer årsmöte att hållas och där finns det möjlighet att träffas och prata hundkörning och utbyta erfarenheter. Här finns också möjlighet att göra upp eld utomhus för den som vill grilla.

Giron älskar åka båt. [Foto:Boel Malmström]

Om tidningen är obeställbar eller om adressaten begärt eftersändning på grund av definitiv avflyttning, vill vi ha tillbaka tidningen med uppgift om den nya adressen. Till:

POLARHUNDEN
Sara Mårtensson
Krondikesvägen 66 A
831 46 Östersund

Posttidning B

Winter is coming. Be ready. Choose Hilleberg tents.

KERON GT

Ett väldigt starkt, mångsidigt och rymligt fyrasäsongerstält i vår BLACK LABEL-serie. Perfekt året om för äventyr med mycket utrustning. Finns som 3- och 4-personerstält.

Erik Boomer

Läs mer och beställ en gratis katalog på HILLEBERG.COM eller ring 063 57 15 50

Följ oss på facebook.com/HillebergTheTentmaker

HILLEBERG
THE TENTMAKER